

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING

ETT BESÖK PÅ KROKEN

ett konvalescenthem för barn.

FÖR IDUN AF GABRIELLE RINGERTZ

DET FINNS nu för tiden i tidningarnas spalter ett öfverflöd på ett visst slags annonser, hvilka tilldraga sig vår uppmärksamhet utan att därför på minsta sätt väcka vår förvåning. Vi ha nämligen haft rikligt tillfälle att vänja oss vid dem och hvad de bjuda oss. De ha, så att säga, vuxit sig in i vårt medvetande. De bära också syn för sägen om en lika beaktansvärd som radikal omstörtning af vår tids hälsovård. Jag åsyftar nämligen alla de mångfaldiga hvilo- och konvalescenthemmen, hvilka året om erbjuda trötta, öfveransträngda och nervösa människor ombyte på luft och omgivning, landets vederkvickande tysta stillhet och all möjlig stärkande sport i en skön natur.

Jag för min del tror, att vi böra vara dessa hvilohem ofantligt tacksamma. De återbörda året om till städerna en massa af deras invånare, stärkta till kropp och själ, med lugnade nerver och en ny syn på lifvet. Och detta senare är just så ofta, hvad man behöfver.

Dylika hem bjudas inte endast de rike. En väl riktad välgörenhet sätter äfven de fattiga och alldeles särskildt de fattigas barn i tillfälle

att njuta af en dylik luft- och omgivningsombyteskur. Jag tänker här på våra skollofskolonier.

Men en grupp individer finns det ännu, som vid denna allmänna utdelning af hälsans goda gåfva blifvit bortglömd. Jag menar barnen ur de burgna hemmen. För dem särskildt har mig veterligt icke mycket gjorts* och det är deras talan jag här vill föra.

Jag ser så lifligt för mig den lilla klena, nervösa stackaren, som i det burgna, väl skötta och väl organiserade hemmet ändå aldrig riktigt

kommer till rätta, trots all vård, all tillsyn, all komfort.

Det delar ofta sitt barnalif med en skara friska, duktiga, larmande syskon, för hvilka hemmets sunda disciplin, den noggranna hygieniska vården och skolgångens punktlighet passa förträffligt. Men ack! hur kommer inte ofta den tidiga väckningen om morgonen ett klent barns nerver att skälfva. Hur kan det icke

*Författarinnan har förbisett fröken Margit Stenbergs konvalescenthem för barn, Lillgården, Nykvarn, som varit öppet ungefär ett år och just emottar klena barn ur medelklassen. Red.

1. TRÄDGÅRDSFASADEN AF KROKENS KONVALESCENTHEM FÖR BARN. 2. FRÖKEN PAULINE SUNDBERG, KONVALESCENTHEMMETS HUSMODER. 3 O. 4. FÖRMAKET OCH MATSALEN. LUDV. ERICSON FOTO.

FRÖKEN GERDA LUNDGREN, HEMMETS SJUKSKÖTERSKA.

omedvetet längta efter en ensam vrå. Men det ges ingen pardon. Barnkammaren är från tidigt på morgonen som en surrande bikupa. Och den kalla afrifnningen sedan! Om den också jagar upp värmens och hälsans rosor på de friska barnens kinder, så går den klena stackarn där blek och frusen efter det kalla vattnet i många timmar.

De friska gå glada i skolan och bli goda elever, den svaga följer dem med en kraftansträngning, som ytterli-

gare nedsätter en klen fysik.

Och det är så tragiskt ofta, detta barns lif! Det får så ofta höra, hur bra det har det och hur fult och otacksamt det är att vara ouppmärksam i skolan, surmulen och lättretlig hemma. Ofta nog går ett sådant barn nedtryckt under en känsla af brottslighet. Ja, jag går så långt, att jag påstår, att ett sådant barns lif kan, äfven i det bästa hem, bli till ett omedvetet och af föräldrar oanadt martyrium.

Ett sådant barn kräver en så till ytterlighet individuell vård, till såväl kropp som själ, att den icke kan lämnas det i hemmet utan att de friska barnens sunda utveckling därigenom skulle hämmas.

Jag tror bestämdt, att det finns mödrar, som skola ge mig rätt härutinnan. De, nämligen, som med ängslan följt ett sådant barns trötta och hopplösa deltagande i syskonskarans friska lif.

Till dessa oroliga mödrar tror jag mig i dag komma med ett glatt budskap. Det ges verkligen ett ställe, dit ni kan skicka er lilla stackare utan minsta ängslan, emedan ni sättes i tillfälle att själf kontrollera hans eller hennes lif där och er kontroll skall förvissa er om, att ni ej kunnat göra något klokare än att anförtro ert barn åt, de två präktiga och älskvärda kvinnor — förutvarande husmodern på Växjö lasarett fröken *Pauline Sundberg* och Sofiasystem fröken *Gerda Lundgren*, hvilka stiftat *Krokens konvalescenthem för barn* (postadress: Kroken, Frösved).

Låt mig nu beskrifva detta hem för er. Ett riktigt "hem" är det, fint, komfortabelt, med bildningens och godhetens prägel öfver hvarje vrå!

Hvar ligger det då? Följ med mig på min inspektionsfärd, jag vet, att vi bli välkomna!

Vi taga oss en vagn och lämna lilla Sköfde bakom oss. Helt sakta uppför Billingen ställes färdan. Snart ligger slättlandet under oss i höstens skiftande, rika färger. Nu tränga vi in i bergsslutningens lummiga skogar, där man glömmer, att färdan för oss högre och högre, till dess vi nått vårt mål, Krokens gamla herregård.

Där, mellan en rad smäckra popplar, genom uthuggningar i skogen, hälsa oss åter de blånande vidderna, hvilka nu ligga djupt under våra fötter. I sanning ett förträffligt läge för ett konvalescenthem.

Och så bli vi då omhändertagna af hemmets båda stifterskor och få åtnjuta en riktig gammal hederlig herregårds välkända gästfrihet.

Vi göra bekantskap med alla dess invånare, hvilka icke endast utgöras af barn. Ty — tänk er hvilken syperb idé! — En liten klen stackare behöver inte ensam göra en pinsam entré här bland främlingar. Far eller mor och stora syster få följa med på ett par dar eller några veckor. Här stå gästrum färdiga just afsedda för dem.

Vi ströfva omkring öfver allt. Där ute på den stora planen, som behärskar vidderna, finns mycket, som kan locka barn. En hel koloni blågrå raskaniner och höns och kycklingar och strax bredvid ligga ladugård och stall. Gå vi så rundt om huset, komma vi in i en gammal öfvervuxen trädgård, som jag gärna skulle vilja återse en vårdag, då dess fruktträd strö skär och hvit blom öfver gångar och planer och snår och då ett ljust löfhvalf täcker de knottiga gamla trädens otaliga gömslen, dit ensamhetslystna småttingar på mossbelupna bärkraftiga grenar lätt kunna hitta vägen.

Och inomhus? Jo, där är helt enkelt intagande. På en gång så enkelt stilla, som man vill ha det för sitt sjuka barn och dock så genomtänkt och genomfördt vackert! Tänk, att komma från stadens barnkamarstoj in i denna hvita tystnad! Att ligga vaken, alldeles stilla om morgonen och undra, hvad som väntar en bakom gardinens lätta gulrutiga mönster. Och så öppnas dörren sakta och in kommer en vacker, leende "syster", som talar mildt och lugnt och stoppar kuddarna tillrätta bakom litens rygg och bjuder "välling på sängen".

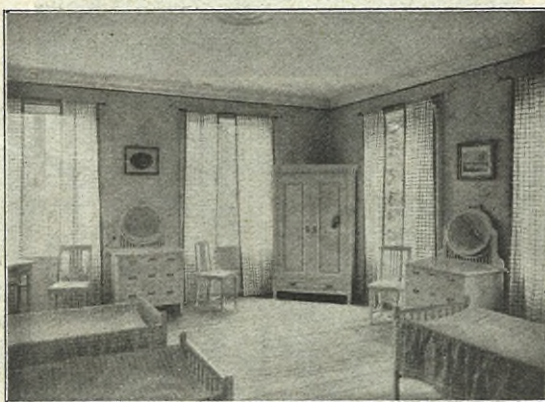
Många vackra, och hvita rum stå färdiga här och vänta på små gäster. De ha alla enfärgade väggar i just sådana färger, som barn tycka om. En lustig förstuga finns där också med underliga tapeter från gångna tider, på hvilka man ser karer med ystra hästar och gubbar i fadermördare och gummor i krinolin.

Och där nere på nedre botten ligger ett förmak i djupa, varma röda färgtoner. Där finns mjuka soffor och vackra taflor på väggarna och på den långa bokhyllan stå böcker, som vi känna igen, ty de funnos också hemma hos far och mor och de äro inte bara till beskådande. Ber man syster, så kan man få låna någon af dem.

Men nu kallas vi ut till middagen. Är detta vackra rum med ljusgrå väggar, som harmoniera på ett så underligt sätt med den tunga möbelen i björk och den svarta snidade ljuskronan, verkligen ett sjukhems refektorium? Man har svårt att tro det. Allt är fint och gediget, från bordsilfret till den vackra mörkblå servisen, och jag kan försäkra, att de stekta kycklingarna, grönsakerna ur trädgården, hallonen ur skogen smaka förträffligt och att aptiten är god laget rundt!

Men så har man ju också ströfvat om i skogen, där floran är så underbart rik, där vilda körsbärsträd sträcka ner sina frukttyngda grenar och marken är betäckt med blommor. Hvad detta lif skall stärka stadsbarnet, och då sedan vintern kommer och snön lagt sig öfver de långsträckta backarna — tänk, att få ila ner för dem i vildaste fart!

Så blir det jul, men man behöver inte alls bli sjuk af hemlängtan, ty man vet, att far och mor och syskon ärna resa ner till Krokens herregård och taga in i de väntande gästrum-

ETT AF BARNENS SOFRUM.

men för att njuta af landtlifvets härlighet under lofvet, då skall den klena älsklingen kunna visa mor, att kinderna blifvit rödare och lynnet jämnare och gladare, och inte behöver man heller blygas inför syskonen, därför att dessa hunnit om en i skolan. Nej då! Allt efter som krafterna återkommit, har man varit flitig i Krokens stora, ljusa arbets- och skolrum. Man har läst för den anställda lärarinnan och man har förkofrat sig både i pianospelning och handarbete och slöjd.

Då mor reser hem igen, vet hon, att hon har en stor tacksamhetsskuld till fröken Sundberg och fröken Lundgren, ty den förra har fyllt på det allra bästa sätt sin uppgift att med en riklig, sund och afpassad föda stärka en liten klen kroppshyddad och den senare har med sin ömma mildhet och glädtiga klokhets i ordets bästa mening varit en "syster" för den lilla sjuka.

Om nu mina rader gifvit några mödrar uppslag till en lösning på ett svårt problem, skulle jag känna mig mycket lycklig däröfver.

Sköfde i oktober 1909.

GABRIELLE RINGERTZ.

Kurs i kommunal kunskap för Stockholms kvinnor.

REDAN ETT PAR GÅNGER har Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm anordnat kurser, afsedda att ge kvinnor del af den sociala kunskap, som de en gång som fullmyndiga medborgare komma att behöfva. Då samma förening nu på ett möte förlidet år beslöt att söka anordna en kurs utslutande i kommunal kunskap under början af år 1910, var detta beslut direkt föranlett af de nya kommunallagar, som trädde i kraft den 1 januari 1910 och hvarigenom de mindre inkomsttagarna — till hvilka höra de själf försörjande kvinnorna — få större inflytande på valens utgång och vidare kvinnor blifva valbara till kommunalrepresentationerna. Man resonerade som så, att det nu var af största vikt att kvinnorna satte sig in i det kommunala maskineriet såväl som i det nya proportionella valsättet, och sant är att härför beror ju till stor del, om kvinnorna skola kunna göra sitt inflytande gällande i kommunernas styrelse, som har så många angelägenheter, hvilka speciellt angå kvinnan, i sin hand.

Rösträttsföreningen har med sig adjungerat ett antal andra kvinnoföreningar i Stockholm, Fredrika Bremer-förbundet, Hvita Bandet, K. F. U. K. m. fl., och ur dessa sammansatt en kommitté, som anordnat kursen. Denna är sammanträngd på sex veckor med en föreläsning i veckan, hvilka komma att hållas å K. F. U. K:s stora sal, Brunnsgatan 3. Kursafgiften är tre kronor, biljetter till enstaka föreläsningar säljas däremot icke.

Programmet inledes onsdagen den 26 dennes med en föreläsning om "social bildning". Därpå följa föreläsningar om "kommunalstyrelsen på land och i stad", om "gift kvinnas kommunala rösträtt", om "Stockholms kommunala organisation och fattigvård", om "proportionella val" m. m. De två sista kvällarna upptagas af praktiska öfningar: ett fingeradt stadsfullmäktigeval och ett fingeradt valmöte.

Det torde stå klart för hvar och en, att här bjudes ett enastående tillfälle till förvärfvande af en värdefull specialkunskap. Man hoppas också, att så många som möjligt af Stockholms kvinnor skola begagna sig af detsamma.

Om Ni hittills förgärves sökt efter välsittande, prisbilliga skodon så välj **Salamander-skodon**, de passa bra — äro eleganta & hållbara & kosta för damer & herrar Kr. 15.—, i Lyxutf. Kr. 18.—.

SALAMANDER-SKODON

försäljas i de flesta städer i riket.

Köttdiet eller växtdiet?

MED ANLEDNING AF en recension i ett af Iduns höstnummer om dr Hindhedes "Ekonomisk kokbok" skref signaturen Alarik i Idun n:r 47 föregående är en uppsats om en reformerad allmogematsedel m. m., hvilken artikel framkallat nedanstående mycket berättigade gensaga.

ETT NUMMER AF IDUN läste jag nyligen en uppsats med signaturen "Alarik", som gaf mig åtskilligt att tänka på. Att man, så som det där påstods, på den af "Idun" uppsatta *menun* skulle kunna spara in omkring femton kronor i veckan är visserligen något som måste intressera hvarje husmoder. Men då detta blir möjligt endast därigenom att man helt enkelt tar bort kött, fläsk, fisk och t. o. m. sill och endast lämnar sådana rätter, som möjligen kunna gillas af vegetarianer, komma nog de flesta att stå frågande inför det hela.

Jag känner icke personligen till Hindhedes bok, men har hört den berömmas för prisbilligheten af sina maträtter — detta dock enligt *danska* priser, hvilka, som bekant, äro betydligt lägre än våra. Det påstås ock att författaren icke förbjuder köttätande och att boken därför icke bör kallas en vegetariansk kokbok, ehuru väl Hindhede själf i årtal lär hafva lifnärt sig endast med grönsaker. Därmed må det nu förhålla sig hur som helst, boken rekommenderar dock säkerligen grönsakers allmännare användning, något som en och hvar ibland oss gärna utan vidare bör kunna gå med på. Ty kött i måttliga kvantiteter, fisk och mycket grönsaker, då man har råd därtill, är ju en idealisk diet, emot hvilken ingen bör kunna ha något att invända.

"Alarik" däremot, att döma af de konsekventa utslutningar af kött och fisk han rekommenderar åt svenska matmodrar, måste i teori åtminstone vara vegetarian. Den som skriver detta lämnar det nu i sitt värde, om man verkligen vinner något därpå eller ej — faktiskt är, att all öfverdrift åt någotdera hållet är ohälsosam. Så t. ex. händer det, att den som måste tillfredsställa sin hunger utslutande med vegetabilier och på samma gång sköta ett kräfvande arbete, måste för att få nog kraft därtill fullproppa magsäcken till den grad, att följden lätt nog kan blifva en utvidgning af densamma medförande allvarsamma följder. Ett dylikt fall hos en medelålders man och familjefader kom nyligen till min kännedom. Det hade lätt kunnat sluta illa, om ej köttdiet, på läkares inrådan, så småningom åter blifvit införd. Den absoluta vegetarianismen, det är min öfvertygelse, måste förr eller senare stupa på sin egen orimlighet. Den kan i nordnen icke hafva särdeles stor framtid för sig, ty emot naturen, d. v. s. emot klimat o. a. förhållanden, kan ingen i längden strida eller, om han gör så, befinna sig väl däraf annat än möjligen i vissa enstaka individuella fall. Sunda förnuftet inser, att en diet af frukt och grönsaker, som t. ex. i Italien ligger nära till hands — där ätes för öfrigt icke så litet kött tillika med grönsakerna — stöter på åtskilliga svårigheter i Norrland. Billig blir den icke — och det var ju till besparingar i den husliga ekonomien "Alarik" ville uppmana — och icke heller skulle den där motsvara klimatets fordringar. Och lika litet som människans själ är oberoende af sin omgivning, lika litet är hennes kropp i längden oberoende af klimatet. Och ett kallt klimat fordrar en näring, som alstrar värme — eskimåens tran och sälspäck

äro för honom lika lämpliga och nödvändiga som renköttet för lappen, ris för hinduen och bananer för javanesen. Till och med inom ett och samma land händer det understundom att klimatförhållanden så spela in, att dieten blir absolut olika i dess olika delar. I Spanien t. ex. lefver folket i det varma soliga Andalusien midt ibland blommor och frukter och lifnär sig så godt som utslutande af de senare jämte en mängd olika grönsaker. I norr däremot samt på den högt belägna bergsplatån, som fyller hela landets centrum, där nästan intet växer utom det magra gräs, som betas af otaliga fårhjordar, är befolkningen köttätande och klimatet vintertiden mycket hårdt. Det är ett känt faktum, att den nationella spanska middagsmåltiden består af kött och soppa — den s. k. *pucheron* — dag ut och dag in och att större delen af spanjorerna således äro köttätande i högre grad t. o. m. än vi svenskar. Grönsaker äro i dessa delar af landet rätt dyra och svårödlade, kommunikationer och tillförsel dåliga och af ingen betydelse. Boskapsskötseln, som blomstrar i bergstrakterna längs norra kusten samt på de bördigare delarne af den stora platån, förser dock människan med den för henne i dessa trakter naturligaste och oundgängligaste födan.

Det var dock egentligen vid ett annat yttrande af "Alarik", jag fäste mig vid genomläsandet af uppsatsen. Han talade nämligen om den diet, som föres af den svenska allmogen, och påpekade, att den föda, som är tillräcklig för bonden och landtarbetaren, borde kunna vara det äfven för andra.

Tror då "Alarik", som under alla veckans dagar tar bort fläsk och sill, att den svenska allmogen har någon fallenhet för att äta grönsaker? Man skulle tvärtom kunna säga, att den någotsånär välmående bonden och arbetaren tvärtom lefver på fläsk och sill och att, utom potatisen, gula ärter och kål i mycket måttliga kvantiteter äro de enda vegetabilier han begagnar, utom möjligen bland de förmögnare någon gång bruna bönor. Dessa hafva äfven vanligen trädgårdar, där det sommartiden finnes litet spenat, spritärter och bönor, men trädgårdsodlingen står ledsamt nog, trots allt det som göres, lågt nog bland allmogen, och dessa grönsaker sommartiden spela tyvärr ingen roll att tala om.

Fläsket däremot äter bonden och hans drängar dag ut och dag in i en eller annan form till middag jämte sill och potatis till frukosten. De förmögnare bestå sig äfven som oftast med kalkkött och fisk. Jultiden ätes blodkorf o. d. i stora kvantiteter tillika med lutfisk och korf, skinka icke att förglömma. Skulle "Alarik" vilja taga detta ifrån honom och hänvisa honom till ärter och kål, kokta utan fläsk eller kött, skulle den arbetande bonden snart förklara sig ur stånd att på den dieten fullgöra sitt arbete. Icke ens mjölkmat och hafregrynsgröt skulle förmå honom att hålla till godo utan fläsket.

Kanske skall "Alarik" svara, att de fattigare bland allmogen, torpare, daglönare m. fl. säkerligen icke hafva tillgång till så mycket "sågel", men reda sig ändå, ehuru de kanske arbeta tyngst af alla. Faktiskt är dock, att de icke föra någon vegetarisk diet och att den de föra är så ohälsosam, att den ej bör rekommenderas till efterföljd. Den består oftast af sill och potatis och, där äfven mjölken bortfaller, då det är ondt om foder och den enda kon står sinad, af det fördärliga kaffet med bröd till. Margarin ersätter smöret om man har råd därtill och utgör kanske som värmealstrare den bästa ingrediensen i dieten.

Hafregrynsgröten bortfaller äfven bland denna fattigare del af allmogen af den orsak, att det numera sällan finnes af de billiga grynn, som maldes af egen hafre, utan att de fina pressade nu i handelsboden skola köpas kontant, hvartill man i allmänhet icke har råd. Långt ifrån att taga denna diet till mönster afskräcker man därför vid åsynen af de blodfattiga barnen, de magra illa utvuxna ynglingarne, de bleka, föga utbildade flickorna i de fattigare allmogehemmen. Det är dock långt ifrån tvunget att det står så till i alla torp och stugor. Vill man sköta sig, afstå från rusdrycker och arbeta flitigt, kan verklig välmåga finnas äfven där. Torparen sitter då med häst och fyra kor och slaktar då och då en gris eller kalf, han såväl som bonden. Sill, både färsk och salt, köper han då äfven hem, så att "Alarik" skulle omöjligt kunna gilla den dieten heller.

Helt nyligen stod det ju i tidningarna att läsa om, huru föga briljant resultatet är af den diet, som förekommer bland den fattigare allmogen, om man ser på beväringssynglingarnes mönstring. I ett visst län voro de till häpnadsväckande hög procent undernärda och omöjliga till värnpliktens fullgörande. Säkerligen var dieten, mest potatis och kaffe, orsak därtill. Hade den bestått af mera fläsk och fisk, hade nog resultatet varit bättre. Och i det allmogehem, där man har fläsk, har man äfven p. s. g. mer tillgång till mjölk och gryn, hvars värde visst ingen vill nedsätta. Att allmogen i stort sedt skulle lefva utslutande därpå samt på grönsaker, är dock icke enligt rätta förhållandet.

Slutligen föreslår Alarik, att man i och för utjämmandet af det *plus* i utgifterna en matmor finge vidkännas på grönsakskontot, ifall familjen skall lefva mest på vegetabilier, skall draga in på alla dryckesvaror och på så sätt skaffa en ren vinst i kassan lika stor som det inbesparade kött- och fläskkontot. Jag skulle vilja börja just där Alarik slutar och af nykterhetsskäl lika mycket som af sparsamhet säga: drag först och främst in på alla dryckesvaror, så får familjen säkerligen råd att ett par gånger i veckan hålla sig med en kötträtt och ett par gånger med fisk af billigare slag. Beräknar man därjämte att familjen i detta fall äfven sparar in betydligt på grönsakskontot emot då den lefver som vegetarianerna lära, blir det kanske, när allt kommer omkring, lika billigt att äta kött som att icke äta det.

Att det skulle ligga något orätt eller rättare sagdt ohälsosamt i det förra, tror jag icke att den svenska genomsnittshusmoderns erfarenhet bekräftar.

För öfrigt är det nog icke hon ensam, som kan afgöra en dylik reformfråga. Huru många äkta man skulle icke förargad vända i dörren, om hans hustru dukade fram middagar sådana som dem "Alarik" rekommenderade. Och om han så ginge på en restaurant och åte den middag med kötträtt han icke fick i hemmet, skulle den säkert, med dryckesvaror och drickspengar till, gå till så mycket att det icke blef någon besparing alls att hustrun drog in på köttet.

Jag tror uppriktigt sagdt, att Iduns matsedlar äro bättre sådana de äro utan de ändringar "Alarik" förordar samt att Hindhedes eller rikliga vegetarianska dietförslag för sin förmodade billighets skull icke böra få förleda den svenska matmodern till att i hemmet afskaffa köttet och fisken.

HUSMOR PÅ LANDET.

<p>Begär alltid</p> <p>Granit-omaljerade</p> <p>KOCKUMS KOKKÄRL</p>	<p>Giftrika och syrefasta.</p> <p>Prisbilliga.</p> <p>Fås på begäran öfver-</p> <p>— allt i hela världen. —</p>	<p>Ny upplaga af sist utkomna men</p> <p>slutsålda Carl Larsson-Album</p> <p>Svenska kvinnan genom seklen.</p>	<p>Tio bilder i flerfärgstryck med text och teckningar af Carl Larsson.</p> <p>Stort kvartformat. Inbundet i smakfullt hvitt band med guld- o. färgtryck.</p> <p>Pris 5 kronor.</p> <p>G. G. Fritz's Bokförlags Aktieföretag.</p>
---	---	---	---

Utkastad i världen.

FÖR OMKRING fyrtio år sedan kom en yngling från Sverige till Paris för att där tillträda en plats. Han blef så omtyckt af sina förmän, att han snart nådde en sådan ställning, att han kunde resa tillbaka och från hemlandet som hustru medföra den brud, han redan vid affärden utsett åt sig. De fingo efterhand tre döttrar och deras hem blef ett kärt tillhåll för i Paris bosatta svenskar eller resande från det gamla fosterlandet. Så snart husfadern hörde talas om någon nyankommen svensk, var hans första utrop: "Nå, men hvarför har han (eller hon) icke kommit hit?" I detta hem florerade den kända svenska gästfriheten i hjärtligaste form.

Allt som döttrarna växte upp ägnade de sig åt olika sysselsättningar. Den äldsta genomgick en sjuksköterskekurs, och det var hon som i egentlig mening upptog och utvecklade föräldrahemmets fosterlandskärlek, då hon gjorde till sitt lufs uppgift att uppsöka och hjälpa så många sjuka eller i annan nöd stadda svenska kvinnor som möjligt och vara dem till hjälp och tröst.

Se här ett af de tillfällen hon fann.

En dag blef hon utkallad i det yttre rummet, emedan ett fruntimmer önskade träffa henne. Där stod en helt ung flicka af ovanlig skönhet. Hon var icke sen att omtala sitt ärende.

"Jag har blifvit visad till fröken," sade hon och såg med något rädda, men ganska oskyldiga ögon på fröken L., som genast blef intagen af hennes utseende, "för jag vet mig ingen råd. Ser fröken, jag dansar på en varieté, det har jag gjort sedan jag var åtta år, men nu kan jag inte dansa för om några dagar skall jag få ett litet barn. Jag tänkte be fröken laga, att jag hade någonstans att vara, bara, bara under den tiden. Det går nog snart öfver och då skall jag nog..."

"Hur gammal är ni?"

"Snart aderton år. Jag är född i Sverige."

"Har ni ingen mor? Är ni ensam här?"

"Ja, si mamma hon dansar i England — och..."

"Nå, men er far?"

"Pappa! Nej, jag har ingen pappa, det visste inte mamma alls, hvem det var..."

"Men fadern till ert eget barn?"

"Ja, det vet jag inte hvem det är. Ser fröken, jag dansar ju på varieté."

Hon såg upp med det hjälplösaste och tillika menlösaste uttryck, medan hon höll hufvudet litet böjdt åt ena sidan och händerna hopknäppta öfver bröstet. Blicken irrade ut i rymden, som om den där såg bara tomhet.

"Enda möjligheten blir väl då," sade fröken L., "att vi söka att få in barnet på ett barnhus."

Men då kom det lif i det unga ansiktet, och hon fattade om fröken L:s arm.

"Nej," halft ropade hon, "jag vill ha mitt barn, jag skall nog dansa för mitt eget lilla barn. Om några dagar ska jag nog förtjäna igen. Om jag bara visste..." och hon andades ut en hastig liten suck.

"Jag tror inte ni riktigt förstår, hvilket lif ni fört," sade fröken L., "men ni är i nöd, och det är nog för mig. Kom igen i morgon vid samma tid, så får ni veta, hvad jag möjligen kunnat göra för er."

"Men inte på någon allmän inrättning. Det är jag så rädd för."

"Jag skall göra mitt bästa. Farväl nu," sade fröken L.

Hela dagen användes för att anskaffa en privat bostad. Det hade många svårigheter. Men när fröken L. nästan uppgifvit hoppet att lyckas, kom hon slutligen till en familj, som hade ett rum att hyra ut och möjligen skulle vara villig att taga den stackars flickan i inackordering. Husfadern, som var sättare på ett tryckeri, hade sina betänkligheter: "Vi har ju själfva två unga döttrar, och ett sådant sällskap..." Men husmodern invände: "Det är just för dem det kan vara nyttigt att se, till hvilket elände ett lätfärdigt lif för. Att det icke skall bli något intimt sällskapande, det kan jag ju alltid förekomma. Och hvem skall antaga sig de elända och fallna, om icke de kristna göra det."

"Du har rätt, min bästa," sade mannen, "som du alltid har. Men icke mer än högst en månad."

På så sätt kom Lucie (hon hette egentligen Lovisa) in i ett visserligen enkelt, men dock väl ordnad och lyckligt familjelif.

Hon fick vara med om en kort husandakt som inledning till dagens sysslor, hon såg de båda döttrarna på bestämda tider gå till sitt arbete, den ena som biträde i en porslinsbutik den andra till en syateljé. Hon såg glädjen, då de åter träffades, trefnaden vid den gemensamma middagsmåltiden kl. 7 på kvällen, samspråket efteråt om dagens upplevelser, allt en helt ny värld för den så tidigt och så ensam i lifvets kamp utkastade. Särskildt hvilade hennes blick på husfadern. När han tog den ena eller andra af döttrarna på sitt knä, skämtade med dem, uppmuntrade dem, då de voro nedstämda, och förmanade dem, då någonting gjort dem förtret, då stego plötsligt tårar i Lucies ögon, hon visste knappt hvarför. Var det för hvad hon själf saknat, eller för hvad hennes barn aldrig skulle få? Den fadern skulle kunna gå förbi sitt barn utan att känna det, utan att kunna ge det kanske af sitt öfverflöd, utan att kunna resa det upp kanske ur syndens dy. Ty det var just detta hon grubblade öfver, detta ordet om synd, som hon en morgon hört så djupt och så kraftigt betonadt i den bok, hvarur husfadern läste. När husmodern, betagen af medlidande med den stackars unga flickan, vänligt strök henne öfver håret eller gaf henne en moderlig smekning, tog hon hastigt, nästan skyggt hennes hand och kysste den, och när en af döttrarna en dag gaf henne en liten barntröja, hviskade hon: "Vill ni inte lära mig att sy?" Jo, det blef några lektioner om kvällarna och för hvarje nytt plagg strålade Lucie af förtjusning. Ett barns förtjusning öfver ett barn. När modern en dag frågade henne: "Skulle ni inte helst vilja slippa hela detta varietélif," svarade hon: "Jag vill aldrig mer förtjäna några sportler, direktören må hellre slå mig, men jag måste dansa för mitt barn. Jag kan ingenting annat."

Och så kom hennes stund. Kampen var svår och långvarig, men när barnet var födt, hade både den tillkallade frun och fröken L., som där tillbringat hela natten, svårt att återhålla ett utrop af fasa. Barnet var svart, det var en liten negress.

Den unga modern hade fallit i en dvallik sömn, som snart öfvergick i naturens mäktiga reaktion mot svaghet och kraftuttömning.

"Hur skall man kunna underrätta henne," hviskade frun. "Fröken får på inga villkor gå härifrån. Det blir fröken som får tala om det för henne. Den arma stackarn blir väl alldeles förtviflad. Det kan vara riktigt farligt för henne."

När Lucie vaknade, var hennes första fråga efter barnet.

"Jo, det lefver och ser starkt och duktigt ut. Det är en flicka."

"Jag tyckte jag hörde det skrika. Ack, tag hit det. Jag har längtat så mycket att se det. Är hon vacker? De ha ju påstått att jag..." och hon log svagt.

"Bli nu inte ledsen, Lucie," sade fröken L., "men ni måste ge er till tåls. Ni är för svag ännu."

"Är jag för svag att se mitt barn? Nej, nej — jag måste genast se det — annars — annars dör jag. Det lefver kanske inte. Skynda er, tag hit mitt barn."

Fröken L. tog det ur dess lilla bädd och kom fram med det.

"Ni måste vara lugn, Lucie, kom ihåg det. Ni måste lefva och bli frisk och arbeta för ert barn," och hon lade den lilla sakta på moderns arm.

Lucie kastade en blick på barnet och hennes ansikte började stråla af en glädje så stor, att den nästan förklarade hela hennes utseende.

"Hon är svart," sade hon med en röst, som darrade af hänförd sinnesrörelse, "åh, hvilken lycka! Då vet jag hvem som är hennes pappa, för jag har bara känt en enda neger i hela mitt lif."

Och hon böjde ned hufvudet och tryckte sina läppar mot barnets panna.

När den dam, som berättat denna händelse, och som var med om att skaffa barnet kläder, i våras lämnade Paris, var barnets fader funnen, han var kypare på en restaurang; han var glad åt sin dotter och hennes moder, och man var då just i färd med att skaffa de för vigseln nödiga papperen. "Han kunde godt försörja både hustru och barn," påstod han, "och att få en hvit och snäll hustru, det var väl den största lycka han kunde tänka sig."

AMANDA KERFSTEDT.

Förhistoriskt.

VÅR HERRE satt i tronsaln i sin himmel, allt medan evigheten skred och skred. Kring honom sväfvade i upphöjd fred hans sköna änglar, ett oändligt vimmel, som sjöng hans lof på vedertagen sed. Men till och med på hyllning blir man led, när den går på i evigheter till harpor och basuner och trumpeter med endast föga variation i text och ton, och när ej minsta dissonans får blanda sig in i harmoniens enahanda.

Hvarthelst han såg, var allt så makalöst dekorativt och stilfullt och pompöst, så oafbrutet öfvermåttan härligt och djupt högtidligt och förnämt seriöst, att trycket af det hela blef förfärligt.

Då steg det fram en ängel ett tu tre och sade ödmjukt bugande: "O, Herre, du har det tråkigt, det är lätt att se,

Landets främsta

litterära och konstnärliga illustrerade familjetidning
bör ej saknas i något hem. Pristäfvingar hvarje vecka.
Helt år 6:50, halft år 3:50, lösnummer 12 öre.

IDUN

och tråkigheten blir beständigt värre.
Oss änglar och görs evigheten dryg,
och bakom våra stora, hvita vingar döljs mången gåspning, som vår sällhet tvingar oss till att njuta af så där i smyg."

Förfäran grep de öfriga. De stego med hast tillbaka, släppte palmerna
och instrumenterna och psalmerna och stirrade på hädaren och tego och tänkte tyst:
"Att säga sådant där är inte juste."

Men se, Vår Herre log: "Det där var roligt, ett ärligt ord i ärlig ton!
Har du förslag på någon muntra-tion,
så tala utan fruktan, helt förtroligt. Du har vår höga protektion."

Från änglarna vek genast all beklämning. De glömde ta upp palmerna och instrumenterna och psalmerna och trängde sig i fiket hoppfull stämning besvärligt nära för att lyss till den de togo afstånd från helt nyss.

Han bugade sig åter djupt och sade: "Jag hade, Herre, nu egentligen en enda tanke, den vi alla hade, och det var lättande att äntligen få säga ut den högt offentligen. Men då du manat mig att tala ut, så vill jag yppa en sak till, jag tänkt mig: att ditt intresse för oss änglar sänkt sig och kanske rent af tagit slut."

På talarn såg med harm hvarenda ängel och tänkte inom sig: "En sådan bängel!"
Men han stod trygg och fortfor som förut:

"Vi änglar äro alla, som vi böra. Det är det trista. På vår sång, vårt spel och på oss själfva finns ej minsta fel. Nu är du trött att ständigt se och höra så stor förträfflighet, som jämt står still. Du kan oss alla utantill och längtar efter någonting att göra. Så skapa jorden, Herre, om du vill, och sedan på den irrande planeten hvad därtill hörer; mänskligheten."
"Ja, detta har jag redan tänkt på, du, och jag vill sätta det i verket nu."

"Ditt företag," slöt ängeln lågt och varligt, "kan möjligen i någon mån bli farligt. Men skylld på mig, om inte allt går bra." Vår Herre sade med ett oförklarligt, gudomligt leende: "Tack skall du ha."

Och änglaskaran steg på nytt åt sidan, tog upp från golfvet palmerna och instrumenterna och psalmerna och strålade af glädje och förbidden.

FRIDA LANDSORT.

FRU PAULA MESSEL OCH ETT PAR FINSKA BORDANORDNINGAR.

Om kaffebord och annat.

En skildring från Finland.

FRU PAULA MESSEL, känd genom de kurser i uppläggning och borddukning hon gifvit öfver hela Sverige, berättar här nedan om sina erfarenheter af Finland och de finska kvinnorna som värdinnor och husmödrar. Samtidigt med artikeln har hon sändt oss ett litet illustrerad häfte, däri hon samlat sina erfarenheter i "Elegant anrättning och Borddukning", och som blifvit öfversatt från danskan af fru Olga Ahl. Våra husmödrar och värdinnor torde säkert här finna ett och annat uppslag att ta vara på, liksom fru Messels forna elever lämpligen kunna uppfryska sitt minne af hennes lärdomar.

DA JAG HELT NYLIGEN en dag satt på mitt rum i Hotell Otava i Björneborg, fick jag plötsligt en idé. Jag satt vid fönstret och lät blicken glida ut öfver en främmande stad i ett främmande land — vid ett dylikt tillfälle råkar man vanligen in i nya och egenartade stämningar.

Som jag nu satt där i mina tankar, kom jag att tänka äfven på Idun, Sveriges söndags- och älsklingsbarn, som hvarje söndagseftermiddag — just då man slår sig ned vid kaffebrickan — kommer som en trofast vän med en hälsning från den yttre världen och skänker oss en sådan glad söndagsstämning; eller den kommer på söndagsmorgonen som en solstråle och hälsar så gladt: "god morgon!" I dag är det min afsikt att till Sverige genom Idun sända en hälsning från Finland och dess kvinnor, om nu Idun vill taga emot och föra den vidare till de svenska hemmen.

Då jag första gången satte foten på finsk jord, skedde det med en blandad känsla af nyfikenhet och oro, och då jag landsteg i Hälsingfors blef jag nästan rädd vid åsynen af en mängd mindre tilltalande, gula och brunhyade människor, och min beklämning ökades då jag hörde det okända finska språket och såg den ryska flaggan svaja. Men jag hade inte vistats här länge, förrän jag godt förstod att förhållandena icke voro trängre här än annorstädes. Och då jag började min kurs på hotellet och tog emot mina elever, blef jag öfverraskad af att se nästan öfvervägande eleganta och behagliga damer, de där önskade mig välkommen till deras land på ett så hjärtligt och vinnande sätt, att jag genast blef fullständigt eröfrad. Då jag efter lektionerna blef inviterad att besöka en eller annan af mina älskvärda elever, blef jag ytterligare förvånad öfver Hälsingfors vackra privata bostäder och hem.

Då jag andra gången återvände till Finland, kände jag mig helt trygg och längtade blott med hvarje minut allt ifrigare att få syn på det finska landet, där båten skulle lägga till, och slutligen kommo vi då till Åbo, en stad på 45,000 invånare. Några dagar därefter hade jag gjort bekantskap med damerna i Åbo — allt gjorde på mig ett intryck af att jag åter kommit hem till gamla vänner. Jag behöfde knappast uttala en önskan om att få se ett eller annat af staden eller dess omgifningar — ögonblickligen erbjöd man mig att med egna hästar och vagn föra mig ut. Jag kom sålunda ut på flere åkture, så t. ex. rundt "Rundsälavägen" och därifrån till "Lilla Backen", där det serverades middag på restauranten. Ja, sådana äro de finska

kvinnorna — rättframma, glada och gästfria, så snart vi komma i beröring med dem och de finna att vi hysa intresse för dem och deras land.

Det vill säga, det är de svensktalande damerna jag närmast afser i min skrifvelse, ty det är svenskfinnarne jag speciellt umgås med.

I Åbo, så ock i Tammerfors och här i Björneborg, har jag fått en liflig inblick i huru det tillgår vid de s. k. kaffebjudningarna, och eftersom just nu stunden är inne att njuta af den behagligt doftande drycken och Idun infunnit sig, har jag fått lust att tala därom.

Så godt som hvarje dag var jag inbjuden i ett eller annat hem, i de flesta fall gällde det en förmiddagsbjudning kl. 12—2. En gång kom jag med på en riktigt fin finsk "kollation", i hvilken deltog ett stort antal damer. Värdinnorna hade ordnat och dukat allting så vackert och smakfullt, det var så fantasirikt, uppriskande och praktigt allt hvad våra ögon sågo, och gaf rikliga bevis på hur högt utveckladt smaksinne de finska damerna äga äfven på detta område. Som exempel på hur artiga och älskvärda finnarne äro vill jag nämna, att de i regel till dessa små bjudningar afhämtade mig i vagn från hotellet. — Allt bidrog att stärka min förnimmelse af att finnarne så att säga buro främlingen på sina händer — öfver allt har det varit på samma sätt, och jag har hört andra utländingar säga sig ha gjort samma erfarenhet.

De finska bostäderna äro hvarandra till stor del lika — jag talar här förstas endast om den burgnare klassens hem, de svensktalande alltså — man kommer in i en stor elegant tambur eller hall, möblerad som ett rum med bord och sittplatser, här samlas t. ex. barnen till läsläsning. Salongen är ljus och hemtreflig, och hvad som i synnerhet genast tilldrager sig den besökandes uppmärksamhet, det är de talrika och vackra resultaten af hemsöjd. Konstsofnad ser man öfverallt. I matsalen ger det prydliga kaffebordet nya, behagliga intryck. På bordet ligger en kaffeduk af finskt linne, rikt broderad med blommor och blad rundtom, och till hvarje person finnes under kaffekoppen, eller bredvid denna, en liten broderad servett, antagligen afser den att skydda duken. Längs bordets midt ligger en löpare, äfven denna prydd med konstnärligt utfördt broderi i flere färger, eller är den broderad i stil med de små extra kuvertservetter, hvilka icke få saknas.

Till kaffet serveras i Finland aldrig smörgås, man har hembakade kakor och småbröd, konfektyrer och karameller. Det går synnerligen gemytligt till kring kaffebordet. De flesta finska husmödrar äro utmärkta värdinnor, de äga en förunderlig förmåga att försätta sina gäster i godt humör, att sätta stil och lif i det hela. Man vet om ingenting, förrän man inmundigat sitt kaffe och smakat på en mängd kakor af olika slag. Efter intaget kaffe föras vi af värdinnan in i hvardagsrummet, där ett väl dukadt bord, försedt med frukter och hemmaberedda viner, väntar. Emellanåt spelas där piano af husets dotter eller någon annan ung dam, men oaktadt jag älskar musik, föredrar jag att prata, emedan det är så nöjsamt att höra de finska damerna berätta — det kommer så lugnt och vackert och omedelbart. Det är en verklig njutning att höra på, antingen de nu uttala sina tankar om Finland och dess öde, hvilket ju för alla är af stort intresse, eller de tala om andra saker, om konst, litteratur eller hushåll. Om sina män tala de aldrig — ja, d. v. s. aldrig annat än godt. De finska kvinnorna se i allmänhet upp till sina män, när de tala om dem, så är det med en stolthet som vore det himlen själf eller dess gudar de ägde.

Min afsikt var att denna lilla artikel skulle gälla det finska kaffebordet, och för att de svenska husmödrarna skola få ett klarare begrepp om detsamma, sänder jag samtidigt en i Tammerfors tagen fotografi.

PAULA MESSEL.

Ett hundra kronor som pris

utbetalas för den bästa uppsats på 3 à 4 Idunspalter om

Kvinnan och giftermålsbalken,

som med påskrift "Iduns artikeltäfling" insändes till Redaktionen inom utgången af denna månad.

PÄRMAR

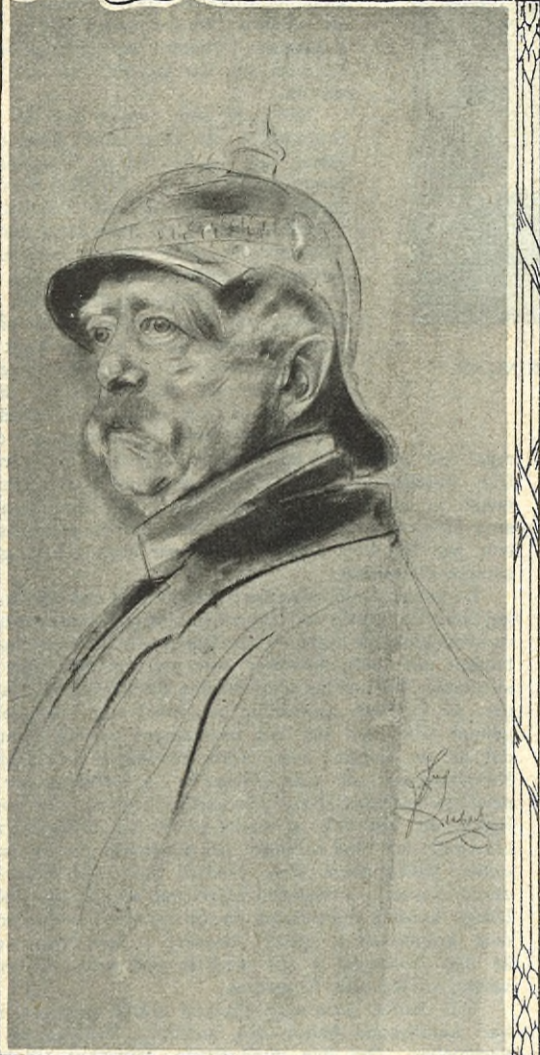
till IDUN 1909 och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med gultryck kr. 1:50 Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre. Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

Hvarje husmoder bör prenumerera på **Barngarderoben** Pris för helt år 3 kr.: halft år kr. 1:60. Lösnummer 30 öre.

Hvarje sommerska likaså. 12 häften årligen.

En "eliteutställning" hos Blanch's.

F. von LENBACH: BISMARCK.

DET NYA ÅRET inviges i Theodor Blanchs konstsalong med en s. k. elitutställning af hufvudsakligen tyska målare. Som namnet antyder är utställningen helt liten, men vald med omsorg och räknar bland de få numren en sådan raritet som en Lenbach, hvilken också tronar i ensamt majestät på fondväggen. Det är ett praktfullt Bismarckshufvud i svart och hvitt, ytterst karaktäristiskt för mästaren. Vidare äro representerade bl. andra Fritz Thaulow, F. Brütt, H. v. Bartels, och Fr. Kaulbach. Den senare har ett grannt porträtt af dansösen Rosario Guerrera; det mycket vackra, vulgära ansiktet, den granna kroppen och den spanska hållningen äro briljant återgifna i en saftig, stark färgskala.

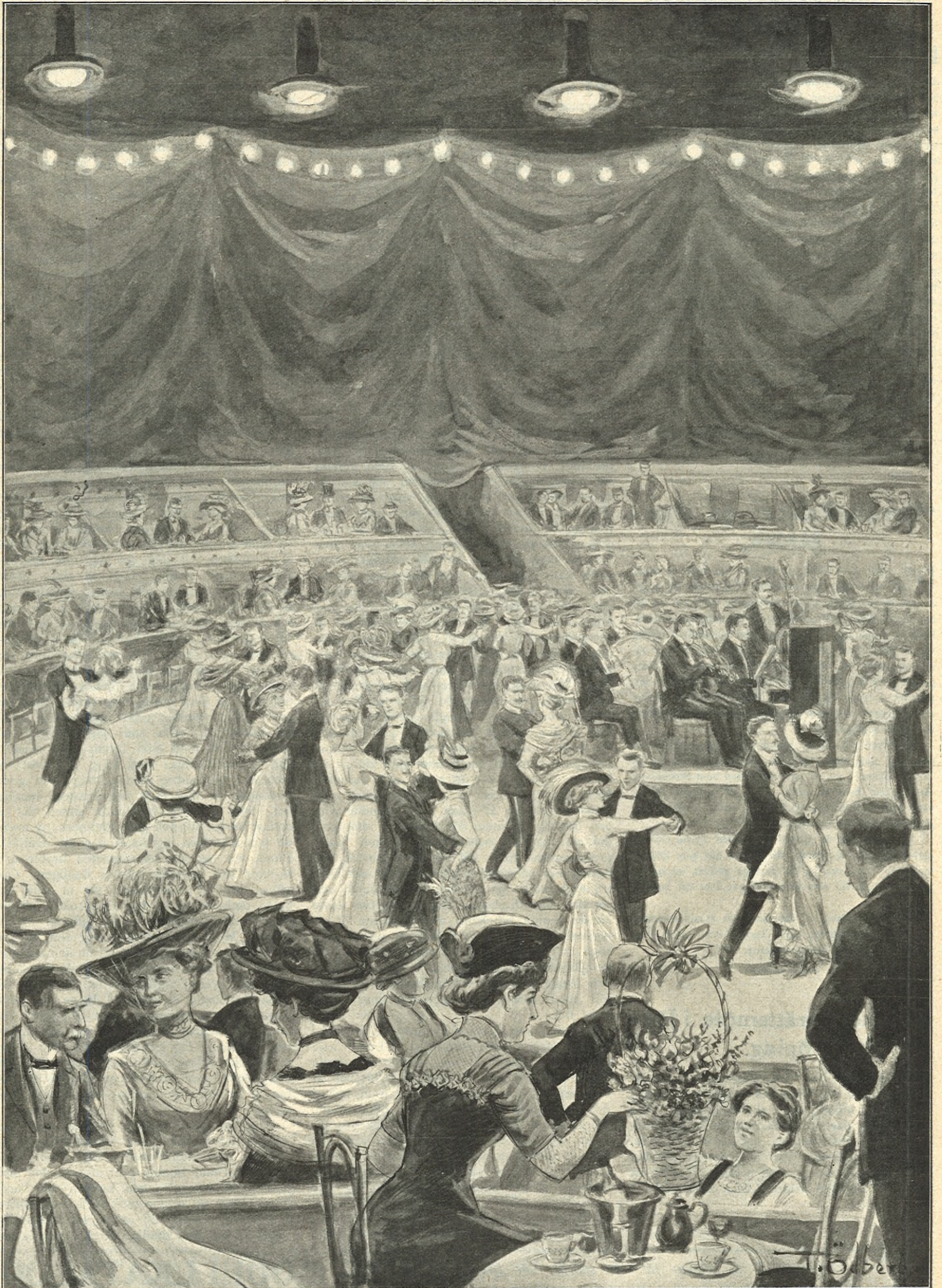
Brütts namn representeras af en större duk: Vid bangården, med en massa goda tyska typer. Hufvudsaken blir dock här den koloristiska stämningen i düsseldorfsgenren. Thaulows duk: befästningarna vid Fort Vauban är icke på något smickrande sätt karaktäristisk för sin mästare, genomgående för låg i färgen som den tyckes vara för att ge illusion af ett franskt sommarlandskap. En fängslande skiss af suggestiv verkan är däremot v. Bartels: "På dynerna". Den lilla samlingen kan vara väl värd ett besök af Stockholms konstväänner.

F. von KAULBACH: SPANSK DANSÖS.

F. BRÜTT: VID BANGÅRDEN.

EN AFTON I PINETS BOSTON PALACE PÅ DJURGÅRDEN. ORIGINALTEGKNING FÖR IDUN AF TYCHO ÖDBERG.

Till våra postprenumeranter i hufvudstaden!

L EDSAMT NOG har en mängd klagomål ingått, att n:r 1 af Idun för i år betydligt försenadt kommit dem af våra Stockholmsabonnenter tillhanda, som erhålla tidningen genom postens förmedling. Med anledning häraf få vi tillkännagifva, att skulden för detta slarf helt och hållet hvilat hos Kungl. Postverket, som, trots våra upprepade framställningar, så illa skött expeditionen af årets första nummer, att i många fall personer, som prenumererat i synnerligen god tid redan före julhelgen, först den 7 eller 8 januari erhöilo n:r 1 samtidigt med n:r 2 af tidningen. Från vårt tryckeri förelåg dock nyårsnumret fullfärdigt i vanlig tid fredagen den 31 december, och om postverket också icke ansåg sig kunna taga någon befattning med detsamma förrän på det nya året, borde det *allra senast* på första hvardag, måndagen den 3, ha utdelats till i rätt tid anmälda prenumeranter. För dem, som liksom vi varit i dagligt tillfälle att blicka in i vårt K. Postverks maskineri, står det dock tyvärr klart, att dess skötsel lämnar åtskilligt öfrigt att önska och att högsta ledningens planlöshet och bristande kompetens ofta verka rent af förlamande på de underordnades i regel nitiska och pliktrogna arbete.

Stockholm den 8 jan. 1910.

TIDNINGEN IDUN.

“Boston-Palace“ på Djurgården.

D E T GÅR LÄTTARE, tycks det, att få in en vana än att sluta upp med den, och sedan det unga dansande Stockholm under sommaren vant sig vid att i all gemytlighet få en sväng på utställningens dansbana, har man med förtjusning gripit tillfället att träffas vid de på Cirkus å Djurgården i vinter anordnade dansaftnarna för att dansa sin älskade boston. Flera gånger i veckan samlas nu de danslystna därute i den prydligt ordnade lokalen, man får förfriskningar, hvilat sig i logerna och dansar för öfrigt oförtrutet vid tonerna af mjuka bostonvalser.

Det vore för öfrigt besynnerligt, om ej ett dylikt offentligt nöje under hyggliga former skulle kunna ha raison d'être i en så pass stor stad som Stockholm. Helt säkert kommer också idén att fortleva, för så vidt inga komplikationer tillstöta, som förrycka den goda tonen bland de nöjessökande.

Vår teckning är utförd af artisten Tycho Ödberg och visar ett ögonblick, då dansen går som lifligast med par efter par på det rymliga golvet, medan logernas publik vid sina förfriskningar åser det brokiga vimlet. —

Kapellet anføres af den populäre musikdirigenten och valskompositören, herr Theodor Pinet, som äfven agit initiativet till bostonaftnarna.

Kvinnorösträttsmöte i Jönköping.

I DAGARNA har Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt i Jönköping afhållit sitt sjunde årsmöte. Vid detta möte, där ett flertal intressanta och aktuella frågor diskuterades, har såsom Iduns representant närvarit vår medarbetare, fröken Elin Wägner, som i nästa nummer kommer att lämna en utförlig skildring från detsamma.

En vändpunkt i Tegnér's lif.

Otryckta dokument och aktstycken.

För Idun af D:r Karl Stjernkrantz.

(Forts.)

M EN DAVARANDE rektor nöjde sig icke härmed, utan vid följande sammanträde dikterade han till protokollet ett anförande, som börjar med att förklara att han mot Tegnér's afsägelse ingenting hade att anmärka. Omedelbart därefter tillåter han sig emellertid i förbigående fastslå, att Tegnér därigenom satt sin reputation i en icke fördelaktig dager och att han icke visat sig äga tillräcklig känsla af plikt och förbindelse, men att han däremot i andra fall ingalunda visat sig ovillig att med sina kamrater dela all annan mera lättförvärfvad heder och löneförmåner. Men detta skulle den purpurbeklädde magnificensen aldrig befattat sig med, ty så fullkomligt tillintetgjord som han blef i den förklaring till universitetskanslern, som Tegnér inlämnade, har väl aldrig någon rector magnificus blifvit, ej en gång Hammarsköld fick sitta värre emellan.

Att man sedermera icke tilltrorde sig något direkt och offentligt angrepp, behöfver knappt tilläggas. Men någon egentlig fiendskap mellan Tegnér och hans kollegiala motståndare existerade väl ändå knappast annat än rent tillfälligt, ty skalden afväpnade dem genom sin godmodighet, sin glädtighet och sin ärlighet, och i det stora hela voro de stolta öfver att räkna honom till sin egen krets. Framhållas måste också, att akademien aldrig tillåtit sig någon försummelse gent emot Tegnér utan tvärtom vid alla tillfällen gynnade hans befordran och framgång därstädes. Han hade alltid haft lyckan ombord och själf »bredde han hvart segel i vinden». Sekelskiftet och de första decennierna af 1800-talet var också geniets och de stora männens gyllne tid, under det den närmast föregående lika utprägladt hade varit medelmåtans. Vid våra universitet, och särskildt då vid Lunds, representerade det stora flertalet professorer under nämnda nedgångsperiod rent af den andliga nykeden och utmärkte sig mest — och ju sämre de voro — genom fåfänga och maktlystnad samt sina ideliga inbördes tvister i konsistorium och fakultet. Men den nya tiden bröt in med storm och kastade agnarna åt sidan samt beredde rum och lämplig jordmån för hvetet — den produktiva, skapande och dugande kraften. Hade professorerna förut vid rekryteringen af ämnessvenner på småsinnadt egoistiskt sätt förträdesvis hållit sig till den beställsamma och servila obetydligheten för att själfva desto lättare kunna bibehålla den förmenta öfverlägsenheten, så liksom täflade de nu att uppsöka och omhulda de lofvande anlagen och de själfständiga förmågorna. Tegnér's studieår och första lärospån vid akademien sammanföll med denna den gryende uppryckningens tid.

Som man kan förstå af det anförda, var skilsmässan från ämbetsbröderna i Lund icke nämnvärdt ägnad att hos Tegnér framkalla någon djupare saknad. Snarast fylles han af en stämning af bitterhet, hvori utan tvifvel det mjältsjuka lynnet hade en dryg andel. På kärlekens känslor hade han lidit skeppsbrott, vänskapens voro här och hvar och med få undantag sköflade: olyckan hade infunnit sig, friden var borta och någon förändring till det bättre väntade han sig icke — snarare tvärtom. Det gällde för honom att flytta, som han uttryckte sig, från ett akademiskt fängelse till ett ännu värre. Men ändå,

hur påkostande var det icke att lämna Lund. »Jag erkänner,» skrifver han den 20/3 1826 till Beskow, »att jag skiljes ogärna från Lund: icke för personernas skull, af hvilka de flesta ledsnat vid mig och mina besynnerligheter sedan jag ej längre kan eller vill vara deras hofnarr, deras bouffon, och förspilla den smula kvickhet och liflighet naturen gett mig för att roa större narrar än jag själf. Men för ställets skull, för Lundagårdens, för Helgonabackens skull, där mitt hjärta vuxit fast liksom andra rotväxter. Ack, jag har här lefvat snart 27 år, lika länge som peloponnesiska kriget varade, hvilket också slutade med — Athens förstöring».

Men sista gången under hans vistelse i Lund de akademiska fädren i samlad trupp finga höra hans kvickhet och liflighet spela — men kanske också hans sarkasmer med blixtrande kraft träffa och döda, var då han den 12 mars gaf sin afskedsmiddag. Det lider intet tvifvel att han vid detta tillfälle var en förekommande och artig värd, ej heller att denna fest företrädesvis var geniets förklaringshögtid, som i strålände, slösande ljusflöde bländade och förvånade gästerna — ja kanske t. o. m. skrämde och förvirrade de fadda eller fåkunniga bland dem, som till äfventyrs redan nu hviskade: »Är biskopen galen?»

Med hvilken förtätad stämning, med hvilken skoningslös ironi svänger han ej gisslet öfver den innehållstomma ceremoni, som maskerar sig till vänskap och salubjuder sitt patentsurrogat, hvilket för djupare sinnen ter sig som ett blodigt narrspel och ett förpestande äckel. Han skrifver: »I dag ger jag min afskedsmiddag här i staden. Jag har länge protesterat häremot, men min hustru försäkrar att så är vanligt och att man skulle få för mycket att säga, ifall jag undandrog mig en sådan vänskapsplikt. Därför har jag blåst ihop så mycken vänskap, som mitt ringa hus kan rymma. All vänskap luktar stek här i staden: han skäres i skifvor och bjudes omkring på tallrikar; ju flera rätter, dess större vänskapsprof; tillgifvenheten talar intet annat språk än kokboken. Alla som jag i några och tjugo år ätit med eller bjudit snus måste i dag äta och snusa med mig. De flesta af dem här jag aldrig kunnat tåla: lika godt, middagen är den rätta försoningens hemlighet. Det är dock ingalunda slutet, det är endast början till den rätta jämmern; ty under de två månader jag ännu har att dväljas i Lund, vet jag att tacksamheten bryter ut i skinkor och pastejer nästan dagligen. Gud gifve blott att min mage står ut med alla dessa ömhetsbetygelser!» Han måste afbryta brefvet till Brinkman, ty nu infunno sig gästerna. Men när middagen var slut kl. 7 e. m. fortsätter han: »Gudskelef, nu är middagen förbi. Jag hade en glädje att dricka samtliga mina gäster under bordet. Det var det enda spirituella de haft på länge; ty deras esprit är buteljerad», samt tillägger i följande otryckta uttalande: »Jag var en behållen man så länge jag kunde bli full. Nu är jag tyvärr lika nykter som i förmiddags. Mitt lifs bekymmer sjönk fordomdags som bly till boten af en bål; nu simmar det som olja ofvanpå.»

Utän att vara Tegnér's intimaste vän var Agardh likväl den bland ämbetsbröderna på hvilken han intellektuellt satte mest värde. Han betecknar honom rent af som den ende bland omgifningen, med hvilken det kunde löna mödan att utbyta tankar. I konsistorium och fakultet stodo de också vid hvarandras sida vid de däri stadigt återkommande me-

Innan 7 kr. betalas för ett snörlif, bör ifrån Franska Snörlifssömmeriet i Stockholm, 1 Norrmalmstorg, 1 tr., dess illustrerade priskurant rekvireras.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem. Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorerat omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Ett skott i dimman.

Berättelse af Maria Jouvin.

ningsskiljaktigheterna. Till Agardh, som på grund af sitt riksdagsmandat ofta var frånvarande från dessa sammanträden, kunde Tegnér någon gång vända sig med ett: »Gifve Gud att du snart måtte komma hem, ty annars blir jag väl ändå till slut uppäten af konsistorielössen».

Midt under mjältsjukans dagar erkände han likväl villigt att han »fått vara glad, gladare än de fleste. Hvad har jag väl att klaga? Sedan man så troget som jag, så länge som jag plockat rosorna, blad för blad, vore det orätt att ej till slut nöja sig med taggarn». Och när han erinrade sig de glada dagarna, hvilade hans tanke säkerligen främst vid biskopshuset i Lund. Biskopinnan Helena Faxé betydde i detta afseende mycket, ofantligt mycket mer än man är böjd för att antaga, innan man fått närmare kännedom därom och bildat sig en på aktstycken grundad föreställning om sakens rätta förhållande. Denna godhjärtade, gladlynta, i lifvet pröfvade kvinna var med sin vidsynta och hjärtligt-djupa humanitet en trogen och öm vårdarinna af den glada trefnad, som på en gång var sol och blomsterdoft och kraftkälla för skalden. Som en bikt, en beklännelse — ej som poetisk granmlåt — har han själf yttrat: »Glädjen är lifvets vinst, hon är själens vingar». Många äro också de dikter, som ägnas henne och öfriga medlemmar af familjen. Särskildt vackra äro de strofer han nedskrifver eller rättare framsnyftar i hennes minnesbok i samma stund han säger farväl och lämnar Lund:

I din minnesbok den första raden
skrifver tacksamheten, som hon bör.
Ack, hon kunde fylla alla bladen
och ändå ha mer att tacka för.

Ty du var oss ömsom mor och syster,
husets ängel sänd ur skyn åstad,
gladde mig, då jag var allt för dyster,
och förlät mig, då jag var för glad.

Ack, den glädjen är förbi omsider;
som en brusten luta är min själ,
kan ej klinga som i forna tider,
kan blott sucka ett farväl, farväl!

Gick afskedssången i moll, så hade de andra företrädesvis hugfäst glädjen och skämtet och gingo i dur, t. ex. Mor och dotter, den 25 aug. 1817:

Skön är dagen som i lika lotter
hörer till de älskansvärda två.
En familjefest för mor och dotter
fira gratierna däruppå.

Ej blott de, som mellan ros och lilja
på Louises kinder grävt en grop
för att fånga hjärtan i och skilja
vid förnuftet en och annan glop; —

men det godas gratier och det gladas,
som allt länge följt Helenas spår,
de som icke utaf åren skadas,
friska blommor från en evig vår.

Se, hur skönt de yngre gördeln binda
omkring lifvets lätta morgondräkt.
Se, hur moderligt de äldre linda
sina armar kring en älskad släkt.

(Forts.)

VÄNNE ROCKSKÖRT hängde öfver verandäracket och bredde ut sig öfver barriären. Tvenne unga män stödde sina ryggar mot hvar sin af de mörka ekkolonner, som uppbyro verandataket, och betraktade med korslagda armar den kvinnliga varelse, som uppenbarade sig vid pianot inne i den åldriga salongen, som — med sitt svartnande mosaikgolf och möblernas sönderbristande siden och mörknande bronsbeslag — från hvars dunkla förgyllning de på pianot flämtande ljusen då och då lockade ett slocknande återsken — gjorde ett synnerligen ödsligt intryck.

— Låt oss få intermezzot en gång till, Anne-Charlotte — —

Hon hade rest sig från instrumentet och kom fram i dörren. De unga mäns blickar hängde oafvänt och i vördnadsfylld beundran vid hennes ansikte, delikat som en elfbensskulptur, med ögon i bländande blått och med mun som en blödande ros.

Hon såg småleende på dem —

— Nå, Evald — låt oss nu i stället höra något af dig. Din sista komposition.

Den tilltalade skakade på hufvudet, en mörk sky drog öfver hans ärriga anlete, blicken ur de beundrande ögonen blef koncentrerad och skarp.

— Jag spelar inte längre —

— Hvad menar du?

— Bara hvad jag säger. Jag har alldeles lagt bort att spela — lagt bort allt som verkar sinnesoroande och störande på mitt arbete.

— Men inte kan väl musiken — —?

— Jo, jo, den drar säkert bort tankarne, förströ — kastar en in i rymder utan himmel och i drömmar utan mål. Nej, nu hänger jag mig enbart åt arbetet på min roman och låter ingenting störa mig. Ingenting får störa mig. Till julen blir jag färdig.

— Ja, sade den andre unge mannen, hvars beundrande blick upplöst sig i skygg tillbedjan. — Till jul blir också jag färdig, Anne-Charlotte, då tar jag min examen.

— Å, hvad det gläder mig, hon nickade småleende åt dem, — både för din skull, Evald, liksom också för din, Karl-Axel. — Fast jag tror att Evald misstar sig i sin uppfattning af musiken, och är ledsen öfver att den, som har en sådan begåfning som du — begrafver ditt pund.

— Man kan inte tjäna två herrar. —

— Det är ju sant. — Men låt oss nu dricka te. Tant Anne-Beate kommer inte ut, hon lägger sig alltid så tidigt, då den mörka årstiden kommer. — En sådan mild afton, och ändå äro vi redan inne i den melankoliska oktober.

Hon gick fram till barriären och såg ut i parken, där popplarnas långa kolonnader susade sin vissnande, sista elegi, och asparnas röda blad hviskade om flydda solnedgångars glans. Hennes öga dröjde ett ögonblick vid parterrens marmortriton, som omgifven af silfverpilarnes mummel speglade sina blind, vidöppna ögon i bassängens stillastående vatten, så böjde hon sig öfver barriären och ropade ut mellan träden:

— Fritz!

Ett par minuter efter kom en helt ung man

gående genom poppelallén. Han var klädd i grön jägarrock, hans stöflar voro nedstänkta af lera och dy och han bar en liten karbin i handen. Han lyfte på hatten och log ur sitt svartkrusiga skägg, hvilket som en ram omgaf det unga ansiktet.

— Nu dricka vi te, Fritz.

— Ja, tack, men i kväll kan jag inte vara med, sade han, jag är inte så klädd att jag kan visa mig vid tebordet. Har varit på en misslyckad jakt —

De båda männen på verandan hade samtidigt vänt sig om, och bådars blickar fästes samtidigt på den unge jägaren på sandplanen nedanför, hvars milda, bruna ögon med ett oändligt hänfivet och vördnadsfullt uttryck voro fästade på den hvitklädda gestalten, hvars ansikte var lutadt öfver honom.

Och samma känsla af doft missnöje sjöed inom dem.

Jägaren fortsatte:

— Nu försäkrar jag dig, att den nya fuxen är säkert inriden, och jägmästarn säger att den står till din disposition, när du behagar pröfva den. Du kan lita på mig — jag skall följa med. Och af nejlikor har jag nu skaffat frön till alla hittills kända sorter. Jag tänkte — om vi i vår så dem under dina fönster, så får du en härlig doft i ditt rum i sommar, Anne-Charlotte.

— Ja — i sommar ja — —

— Hvad menar du?

— Å ingenting. — Hur skall man kunna veta något om någonting så långt bort som nästa sommar? Men hur gick det med jakten?

— Jakten? Hvem är det som talar om jakt? hördes en ny stämma från en af sidogångarne, som ledde fram till huset. Verandatrappan knarrade under tyngden af steg och en äldre man steg in på verandan.

Anne-Charlotte vände sig hastigt och skyndade emot honom.

— Så sent, mumlade hon.

— Bättre sent än aldrig, min skatt, han nöp henne skämtsamt i kinden. — En så'n gammal farbror som jag kan ju få ha privilegier att uppenbara mig när som helst? Inte sant? — Men hvem var det som talade om jakt. — Han vände sig hälsande mot de unga männen. — Ämna herrarne sig verkligen på jakt? Om herrarne inte äro så kräsmagade som den där vinkelsprätten — han pekade öfver axeln mot Fritz, som småleende stod kvar, så skulle jag vilja föreslå herrarne ett jaktparti hos mig i morgon. Men då får man som sagt inte vara kräsmagad och tänka på raphöns och vildänder och sådant där. Det är kråkor det är fråga om, ser herrarne.

Den sistkomne hade satt sig på en af de sviktande korgtaburetterna. Han tog hatten af sig och lade den på golvet, medan han med en röd silkesnäsduk torkade sig öfver pannan och pröfvade iakttog Anne-Charlotte.

— Men får jag inte presentera — mumlade hon.

— Behöfs inte, behöfs inte, min flicka. Nog känner jag igen kusinerna, både herr Evald och herr Axel, fastän vi inte setts på de senare åren. Lika väl som jag känner igen spelevinkern där nere.

— Å farbror — mumlade Anne-Charlotte, i det hon gick bort och sysslade vid tebordet.

De bägge unga männen på verandan hade hälsande närmat sig. De betraktade förvånade och frågande den gamle herrn.

— Han därnere stod ännu kvar. Han sade småleende:

— Jag erbjuder mig gärna att vara med om att knäppa farbrors kråkor. Hade jag bara

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige *portofritt*.

Idun 1892 2: —
Idun 1893 (nr 1 felas) 2: —
Idun 1895 (utan julnummer) 2: —
Idun 1903 (med julnummer) 4: —
Idun 1904 (med julnummer) 5: —
Idun 1905 (med julnummer, nr 28 felas) 5: —

Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas) 5: 50
Idun 1907 (med julnummer) 6: —
Iduns julnummer 1894 0: 20
Iduns julnummer 1898 0: 20
Iduns julnummer 1905 0: 50
Barngarderoben 1905, komplett 2: —

LÄS!

Nyårsrevyerna.

MÅTTE MIN penna nu hålla sig obesmittad af allt lasteligt tal och måtte äfven ur mitt hjärta kunna stiga något af den berömmelsens virak, som stockholmskulturens ädlaste blomst, nyårsrevyerna, ännu aldrig gått miste om och aldrig får sakna!

Revyn är stockholmarens bildningskälla, hans aftonbön och morgonmessa, hans bibel och almanacka. Han kan, utan att alltför djupt gripas af för-lusten, mista föräldrar, maka, barn och vänner, men beröfva honom icke hans dåliga affärer och nyårsrevyerna, ty då går han under.

Denna risk synes åtminstone i år vara tämligen utesluten, ty sällan ha affärerna varit sämre och revyerna talrikare.

"Prinsessan Nam-Nam på ett par tre stäl-len" har tillfört Operett-teatern en seger, som länge kommer att stänka guld i direktör Salmsons kassakista. Revyn utmärkes af en ytterst sinnrik handling, som kan åses bitvis med början hvar som helst utan att sammanhanget på minsta sätt äfventyras. Om dialogens esprit och kupletternas kvick-het kan eller rättare får endast finnas en mening, eftersom en del af dem sprungit fram ur det hufvud, som redaktören för "Sveriges skämttidning" bär på sina skuldror. Vare

1. Kungen (hr Adami, på Operett-teatern). 2. Amorson (hr Hultman, på Södra teatern). 3. Hofpoeten Jam-Jam och hans profhustru (hr Ottosson och fru Strandin, på Operett-teatern). 4. Kalle Ledig och Tjolanta Trogen (hr Sonnander och fru Wahlgren, på Södra teatern). 5. Hr Fastbom som solodansös (Folkteatern). 6. Prinsessan Nam-Nam och aeroplanisten (hr och fru Textorius, på Operett-teatern). 7. Pinetterna. Märtha Montan, Greta Lagerlöf, Nanna Rutberg, Evelyne Bergström, Manetta Eriksson och Märtha Hedlund. 1, 3, 5, 7. A. Blomberg foto. 2, 4. Ateljé Jæger foto. 6. Almberg & Preinitz foto.

detta nog sagdt. Som utstyrsel-stycke slår revyn ett litet rekord, och slutscenen med de intågan-de karolinerna är ett rätt vackert militäriskt skåde-spel, som dock skulle vunnit åtskilligt i effekt, om sceneriet återgivit Kungsträdgården i dess längdriktning och truppkolonnerna kommit intågande från både sidor och fond.

På Södra teatern utmärkte sig årets Norlander "Tokiga Amelie" för en mängd lustigt funna revygalenska-per, bland hvilka en giftermålsbyrå med rutschbana och skridskoåkning på Vasabron höra till de mest

hufvudyra. Bastanta vitsar och många långa kupletter om årets märkliga händelser fylla ramen för den fantasirika "handlingen", som ledes till ett lyckligt och färggrant slut uppe vid nordpolen, hvilken numera tycks ha blifvit en turiststation af första rang. Folkteaterns revy bär det välklingande namnet "Kalle och Mille eller jakten efter storkofvan" och är skapad af Harald Leipziger, hvilken också har insikter i revyens alkemi, om de också ej kunna mäta sig med patriarken Norlanders. Allt sammanlagdt ha stock holmarne nu revymat att smörja sig med ända till pingst. Välbecket ARIEL.

förut vetat om det, så skulle farbrors astrakaner nog blifvit räddade.

— Ja, ja, mumlade den gamle herrn, — ju flera ju bättre. Kan herrarne tänka, fortfor han —, han vände sig alltjämt mot Karl-Axel och Evald, — jag har sextio astrakanträd stående på dubbla led och dignande af genomskinliga frukter, härliga som aprikoser — i morse, då jag kommer ut, har kråkorna plockat ned hvartenda ett, hackat sönder dem till mos, de dugde inte till annat än att vråka för svinen.

Anne-Charlotte hade tändt armstaken på tebordet. Hennes ansikte, som ljuslågornas fladder sminkade med blåaktiga skuggor kring ögonen och kring munnen, såg sorgsen och trött ut, och den lätta förvirring, som öfverfallit henne vid den äldre mannens ankomst, hade ännu ej lämnat henne utan dröjde kring ögonlocken, hvilka hon envist höll nedslagna.

— Kom nu, mina herrar, och låt oss dricka te, annars blir aftonen för kall för att man skall kunna sitta ute.

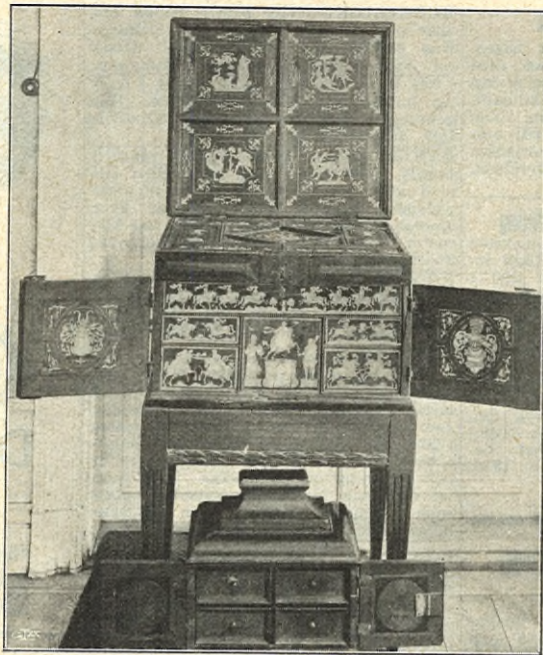
— Jag för min del, sade den gamle herrn, — tycker redan att det är allt för långt lidet på året för att hålla måltider i det gröna. Men ännu får ju min skatt som hon vill —

Han gick bort till tebordet och satte sig.

— Anne-Charlotte, godnatt Anne-Charlotte, hviskade Fritz — nedanför verandan, — vill du rida i morgon, så låt mig veta det före frukosten.

Han hade sagt de sista orden på ett särskildt sätt och räckte sin hand öfver barriären.

— Godnatt, Anne-Charlotte — upprepade han.

Ett skåp från 30-åriga kriget.

OFVANSTÄENDE SCHATULL eller skåp, som tillhör en privatsamlare i Stockholm, herr Hugo Jäderlund, Götgatan 38 A, är förfärdigadt af ek med inläggningar af andra träslag och elfenben. Om det samma går en sägen, att det skulle vara ett krigsbyte från 30-åriga kriget. Det har tillhört fältmarskalken Ake Tott † 1640, gift med Sigrid Bjelke, hvilkas båda vapen finnas å dörrarna. För konstkännare bör den vackra och dyrbara pjäsen vara af intresse, hvarför vi med ägarens tillstånd här meddelat en afbildning.

Hon gick åter fram till räcknet och gaf honom sin hand. Han hviskade —

— Om du bara ville bestämma dig en gång —

Anne-Charlotte skakade på hufvudet och drog sig hastigt tillbaka till tebordet, där de två kusinerna också satt sig, ömsom betraktande den gamle herrn på korgtaburetten och tekökets blåa låga med dystra och mörkfärgade ögon.

Fritz stod en stund, så sade han sakta 'god natt, mina herrar', och gick bort förbi den blinda tritonen och uppslukades hastigt af kvälens skuggor under träden. —

— Fem sockerbitar och en tesked ananasrom på botten i koppen, som min skatt vet, sade den gamle herrn till Anne-Charlotte, som började servera teet. — Herrarne ha väl ingenting emot att vara med på min kråkjakt, fortfor han, vänd till de unga männen.

— Vi stå gärna till jägmästarns disposition, mumlade de.

— Nå nå — det är bra, då mötas vi kl. 6 i morgon bittida, log jägmästaren, då jag hört att herrarne ämna resa redan i morgon afton.

Trenne hufvuden böjde sig under hans pröfvande och hvassa blick öfver de rykande tekopparne.

Oktobernatten gled i flämtande stjärneljus och badad i floder af människensilver sakta förbi.

Evald och Karl-Axel sutto vid gästrummets öppna fönster och läto pipornas eld glimma öfver sina begrundande och dystra ansikten.

(Forts.)

Finast i smak
och
näring-
rikast
åro

VÄRGÅRDA
(Kungl. Hofleverantör)

Hafregryn e Hafremjöl

PAKETER.

— Vårgårda —
Proton-Hafremjöl

2 tsk. ättika, 1 ägg, 1 kkp. fint stötta skorpor.

Till ste kning: 4 msk. smör (80 gr.), 2 msk. fint hackad persilja, 6 del. fiskspad, 2 del. tjock grädde.

Beredning: Abborren fjällas, rensas, sköljes mycket väl, samt torkas med en fiskhandduk. Den skäres upp i ryggen och ryggen jämt alla småben borttagas. Fileterna gnidas in med salt och ättika och lågga en stund. De inklappas ånyo, doppas i det uppvispade ägget samt vändas i de stötta skorporna. En liten långpanna smörjes med hälften af smöret, abborrarna nedläggas häri och resten af smöret lägges i flockar ofvanpå fisken. Persiljan strös öfver och fisken stekes i ugnen. När den är brynt, påspädes fiskspadet, kokt på hufvud och ben, och abborrarna få steka omkr. 15 min. De uppläggas på varmt serveringsfat, pannan urvispas med grädde och såsen hålles öfver fisken.

Patentbiff (f. 6 pers.). 3/4 kg. oxhare eller inmanlår, 3 hg. mager, rökt skinka, 6 å 8 ägg, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till ste kning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 å 3 del. kokande buljong eller vatten, 1/2 msk. smör (10 gr.) till äggen.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten och skäres tvärs öfver muskeltrådarna i omkr. 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på båda sidor, peppras och saltas. Af den röta skinkan skäras tunna skifvor. En tackjärnsanna upphettas långsamt, smöret brynes däri och bifarna iläggas att steka omkr. 1 min. på hvarje sida, hvarefter de uppläggas på varmt serveringsfat. Pannan urvispas med den kokande buljongen och såsen hålles öfver bifarna. Pannan upphettas ånyo och skinkskifvorna bräckas, en skifva lägges på hvarje biff. Under tiden stekas äggen i en plättpanna och på hvarje biff lägges ett ägg.

Morotspuré (f. 6 pers.). 1/2 kg. morötter, 2 msk. smör (40 gr.), 2 1/2 lit. efterbuljong, 1 1/2 msk. mjöl, 1 knifsudd hvitpeppar, 1/2 msk. salt.

Bere dning: Morötterna borstas; sköljas, skrapas och skäras i små tärningar samt brynas i hälften af smöret. En lit. af den kokande buljongen påspädes och morötterna få koka, tills de äro riktigt mjuka, hvarefter de passeras. Smör och mjöl sammanfråsas, purén tillsättes jämte resten af buljongen och soppan får koka 10 min. Den skummas och afsmakas med kryddorna och serveras med ostsmörgåsar eller rostadt bröd.

Kromgädda (f. 6 pers.). 1 3/4 kg. gädda i en fisk, 3 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 1/2—2 lit. vatten.

Sås: 1 hg. smör, skiradt, riven pepparrot.

Beredning: Gäddan fjällas ej, skäres upp och rensas. Levern tillvaratages samt kokas med fisken. Gålarna borttagas noga. Den sköljes väl, torkas med en fiskhandduk och in-

För Säsongen!

Solfjädrar fr. Kr. 3:—.

Schalar, alla storlekar, kvalitéter och färger.

Balblommor i alla färger.

Handskar och Vantar i alla prislägen.

Teaterhufvor, största urval, äfven på beställning.

Teaterväskor fr. Kr. 3: 75.

Hårklädslar i Perlor och Paljetter.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET,
STOCKHOLM.

gnides med 1 msk. af saltet samt ättikas väl och läggs i 3 lit. vatten kvällen innan de skola anrättas. De påsättes att koka i det vatten, hvare de legat i blöt och litet soda af en årtas storlek iläggas. Ärtorna få koka hastigt och skalen skummas bort, detta går lättare om litet kallt vatten tillsättes. Då ärtorna kokat 1 tim. iläggas det tvättade och skrapade fläsket och soppan får långsamt koka, tills ärtorna börja falla sönder, eller omkr. 2 tim. Soppan afsmakas och serveras med det sönderskurna fläsket.

Brödpudding (f. 6 pers.). 5 tvåöres franska bröd, 4 kkp. gräddmjöl, 1 hg. smör, 6 ägg, 1/2 tsk. salt, 1 msk. socker, 10 sötmandlar, 5 bittermandlar, 1/2 kkp. sultansussin.

Till for men: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Kanterna på bröden afskåras och brödet skäres i tjocka skifvor, som läggs i mjölken och få stå öfvertäckta omkr. 2 tim. Smöret skiras och inarbetas i brödet med slef, tills det blir smidigt och sammanhängande. Då tillsätts äggulorna en i sänder och massan afsmakas med kryddorna, och den skällade och rifa mandeln samt de väl sköljda russinen. Sist nedskåras de till hårdt skum slagna hvitorna. Massan hålles i smord och brödbestörd form och gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 1/2 tim. Puddingen serveras med sylt eller vinsås.

Ärtor med fläsk (f. 6 pers.). 4 kkp. gula ärtor, 4 hg. rimsaltadt bogfläsk, 3 lit. vatten, 1/2 msk. salt.

Bere dning: Ärtorna rensas, sköljas väl och läggs i 3 lit. vatten kvällen innan de skola anrättas. De påsättes att koka i det vatten, hvare de legat i blöt och litet soda af en årtas storlek iläggas. Ärtorna få koka hastigt och skalen skummas bort, detta går lättare om litet kallt vatten tillsättes. Då ärtorna kokat 1 tim. iläggas det tvättade och skrapade fläsket och soppan får långsamt koka, tills ärtorna börja falla sönder, eller omkr. 2 tim. Soppan afsmakas och serveras med det sönderskurna fläsket.

Pillau på lamm (f. 6 pers.). 2 kg. lammbringa, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 4 msk. smör (80 gr.), 1 liten portug. lök, 2 stora morötter, 1 liten kålrot.

Ris: 1 1/2 kkp. risgryn, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten. Den påsättes i kokande vatten, skummas, saltas och får koka 1 tim. Rotsakerna ansas och skäras i fina strimlor, löken skalas och hackas groft. Bringan tages upp och skäres i jämna, vackra bitar. Spadet silas och skummas. Löken brynes i hälften af smöret tillsammans med köttet, hvarefter det nedlägges i 1 lit. af spadet och får sakta koka tills det är mörkt eller omkr. 1 tim. Rotsakerna brynas i resten af smöret och läggs därefter till köttet och få koka, tills de äro mjuka. Risgrynen skällas i hett vatten och påsättes i kokande, saltadt vatten och få koka,

tills de bli mjuka, men ej gå sönder. De upphållas i durkslag och öfverspolas med kallt vatten. De insättes därefter genast i varm ugn och omröras ofta med gaffel, tills de blifva skilda och allt vatten afdunstat. De uppläggas midt på serveringsfatet och köttet samt rotsakerna läggs rundt omkring och anrättningen garneras med persilja. Spadet silas och skummas och serveras i sässkal.

Potatispudding (för 6 pers.). 1 1/2 lit. oskalad potatis, vatten, salt, 2—3 ägg, 3 del. grädde eller god mjölk, 1/2 hg. kallt smör, 1 msk. socker, 1/2 msk. salt.

Till for men: 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Potatisen skalas rå och potatisen mosas sönder med gaffel eller drives genom purépress. Det kalla smöret tillsättes genast och moset arbetas med gaffel, tills det blir hvitt och söligt. Äggulorna vispas upp med grädden och nedröras i moset tillika med salt och socker. Sist nedskåras de till hårdt skum slagna äggvitorna. Moset lägges i smord och brödbestörd form och beströds med fint stötta skorpor. Puddingen gräddas i god ugnsvärme omkr. 1/2 tim., eller tills den höjt sig och fått en vacker gulbrun färg.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 16—22 JAN., 1910.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt benfri abborre med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med petits-choux. Middag: Jordärtskockspuré med ostsmörgåsar; stekt färsk oxtunga med champinjoner och brynt potatis; gröna bönor (harricots-verts) med rördt smör; bajersk kräm med choklad.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med brynt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalops med potatis; soppa på torra körsbär med vispad grädde.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; patentbiff; mjölk; kaffe eller te. Middag: Morotspuré med rostadt bröd; kromgädda med smör; pepparrot och potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; stekt sill med grädde och lök; kaffe eller te. Middag: Kokt köttkorf med stufvade turska bönor; brödpudding med sylt.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; ragu på kött med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; pannkaka med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; pressylta med rödbetor; stekt pannkaka (rester från torsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Pillau på lamm; lingonäpplen med vispad grädde.

LORDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; pytt i panna med rödbetor; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med potatispudding; äggmjölk med skorpor.

RECEPT:

Stekt benfri abborre (f. 6 pers.). 1 1/2 kg abborre, 1 1/4 msk. salt,

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

LÄRARINNA, kompetent att undervisa tre flickor, 16, 14 och 9 år, i språk och vanliga skolämnen önskas på nyåret i sömländsk prästgård. Svar med behöriga upplysningar samt löneanspråk direkt till prosten E. A. Petterson, Vagnhärad.

LÄRARINNA önskas å egendom i Östergötland för att till nästa hösttermin läsa upp en 12 års flicka i 4:de kl. af högre flickskola. Ansökning med betygsafskrifter och helst foto. Sändas till »R. L.», Idun exp.

KOKERSKEPLATS. Platsen såsom kokerska vid länslasarettet i Hudiksvall är ledig till ansökan. Lönen är 350 kr. pr år, eget rum och allt fritt. Ansökningar åtföljda af frejdebetyg, intyg om kompetens och foto. Insändas till lasarettsdirektionen snarast möjligt.

MASKINTVÄTTERSKEPLATS. Platsen såsom maskintvätterska vid länslasarettet i Hudiksvall är ledig till ansökan. Lönen är 300 kr. pr år och allt fritt. Ansökningar åtföljda af frejdebetyg, intyg om kompetens och foto. Insändas till lasarettsdirektionen snarast möjligt.

FRISK, väluppfostrad flicka, kunnig i matlagning och villig deltaga i alla inom ett hem förekommande sysslor, erhåller god plats i liten familj till 1:sta febr. Svar märkt »Ordentlig», Kungsbacka p. r.

VÄRDINNA, bildad och treflig, helst musik, och med förmåga att göra ett hem trefligt, ej under 25 år och från godhem, erhåller mycket bra och angenäm plats hos bättre ungherre på landgård; jungfru finnes. Svar till D. Berglund Platsbyrå, Södra Förstadsгатan 80, Malmö.

FAMILJ på två personer önskar en enkel, snäll och barnkär flicka, kunnig i matlagning och sömnad. Villig utföra de sysslor som förekomma i hemmet. Svar till »Fru H.», Idun exp. f. v. b.

FÖR en i allo aktningsvärd, medelålders tjänarinna, som är villig åtaga sig att sköta en äldre, ensam änka-mans hushåll, finnes god plats. Muntliga rekommendationer fördras. Sökande anmäla sig hos Fru Hulda Ström, Vallingatan 14—16 n. b. Besök endast kl. 11—3.

ENKEL och anspråkslös flicka önskas i familj i Värmland nu genast, att sköta tre barn om 6, 4 och 2½ år. Sysselsätta dem, promenera med dem, städa barnkamraren, och dessomellan hjälpa till med inom hemmet förefallande göromål. Endast den som är frisk och verkligen tycker om barn kan komma i åtanke. Svar med lönepret, och foto. Insändas till Fru Signe Olsén, Arvika.

LÄRARINNA van och kompetent från femte kl. kurs samt musik och villig utom lektionstimmarna egna sig åt eleven och hemmet erhåller genast plats i godt hem på landet. Svar med anspråk och upplysning till »Hemli», Idun exp. f. v. b.

FAMILJ på tre personer önskar en bildad, rask, verkligt duglig och snäll flicka kunnig i matlagning och sömnad m. m. för att jämte husmodern sköta hemmet utan jungfru. Tillträde snarast. Svar med lönevillkor, rek. och foto. till »Familjemedlem i godt och vänligt hem», Länstidningens kontor, Karlskrona.

GUDFRUKTIG bildad kvinna, 25—40 år får plats som husföreståndarinna hos likasinnad bildad affärsman, bosatt i Finland. Hon bör vara frisk, anspråkslös, duglig, van att med omtanke och sparsamhet sköta ett enkelt hem. Svar till tidskriften Hälsovännern, Drottninggatan 85, Stockholm. Ref. och lönepretentioner.

I tjäns-emannahem i stad närheten af Stockholm får bildad flicka, kunnig i enklare matlagning plats som sällskap och hjälp. Medlem af familjen. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsgat. 3 B, Sthlm.

På egendom i Skåne får undervisningsvan musikall lärarinna plats. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

YNGRE ämbetsmannafamilj i villastad invid Stockholm söker ung duktig flicka till sällskap och hjälp i hemgöromål; särskildt tillsyn af familjens enda barn, en treårig gosse. Svar till »Fru S. S.», Lidingsö Villastad p. r.

ALLVÄRLIG, bildad flicka får plats att tillsammans med husmor sköta allt i barnlöst hem. Foto., rek. och anspråk till »Musikaliskt hem», Idun exp.

EN ordningsälskande barnkär och anspråkslös flicka af god familj, som kan åtaga sig skötseln af ett nyfött barn och tillsyn af en 6-årig flicka samt är kunnig i sömnad, erhåller plats i febr. i större stad i södra Sverige. Svar till »K. M.», Idun exp.

UNDERVISNINGSVAN musik. flicka önskas genast, villig läsa 4 kl. kurs med tvenne barn. Svar till »Landthems», Lund p. r.

Lärrarinna

erh. plats vid Nora Samskola nästk. värtermin, som börjar 20 inst. jan., med undervisn.-skyldighet inom småskolan samt i sång äfven inom realskoleafd. Kompetens: ex. vid småsk.-sem. Lön efter 944 kr. pr läsår. Utsikt till ord. anställn. fr. o. m. hösttermin. Ansökning före 15 jan. till Samskolestyrelsen, Nora.

En ny, ordinarie lärarinnebefattning

vid Gefle stads anstalt för sinnesslöa barn kungöres härmed till ansökan ledig, och äga sökande att före den 1 mars 1910 till styrelsens sekreterare, rektor Ernst Aurell, Gefle, ingifva sina till styrelsen ställda ansökningar, åtföljda af prästbevis och de intyg i öfrigt, genom hvilka de sökande vilja styrka sin behörighet till befattningen. Löneförmanerna äro 500 kr. för år som grundlön jämte fri kost, möbleradt rum, bränsle, lyse och tvätt. Tre mån. ömse-sidig uppsägningstid förbehålles. Befattningen tillträdes den 1 juli 1910. Gefle den 30 dec. 1909. STYRELSEN.

PLATSSÖKANDE

I godt hem, helst på landet, önskar ung, bättre flicka snarast plats som husmoders hjälp med alla i hushållet förekommande göromål, äfven där så önskas med vård och tillsyn af barnen. Har genomgått hushållsskola och innehar utmärkta betyg samt rek. från föregående platser. Lön önskas. Svar till »Familjemedlem G.», Hvetlanda p. r.

20-ÅRIG studentiska önskar under våren event. äfven sommaren plats, helst på landet. De bästa ref. förefinnas. Svar till »Backa», Aplared.

HUSHÅLLSVAN bildad flicka, kunnig i matlagning, bakning, sömnad, söker plats. Goda rek. Svar »Duglig—hurtig», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, enkel, barnkär, söker plats. Goda rek. Svar »Talamod», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

UNG flicka kunnig i kläd- och linne-sömnad, samt något hushållsvan, önskar plats. Svar till »1 februari», Uppsala p. r.

21-ÅRS FLICKA, från herregård i Småland, önskar plats som husmoders hjälp. Har förut innehaft plats. Svar till »Nyår», Idun exp. f. v. b.

PLATS som hjälp och sällskap önskas snarast möjligt, kunnig i matlagning, bakning m. m. Svar till »Familjemedlem 1910», Västerås p. r.

BÄTTRE musikalisk flicka, intresserad, af husliga göromål samt van vid barns skötsel, önskar komma i god familj som sällskap och hjälp. Svar till »Skånska», Kristianstad p. r.

SOM lektis önskar medelålders bildad dam några timmar arbete i veckan eller dagligen. Musikalisk. Svar till »Ensam», Idun exp.

LÄRARINNA som genomgått 8 kl. läro-verk och seminarium söker plats. Svar »Språkkunnig», Länstidningen, Karlskrona.

23-ÅRIG bildad flicka önskar genast plats i Stockholm som sällskap och hjälp. Är kompetent att sköta ett mindre hushåll. Svar till »D—t», Växjö p. r.

22-ÅRIG enkel smålandsflicka söker plats som hjälp och sällskap i fam. eller ensam äldre dam, där hon kan blifva till verklig nytta. Barnkär, kunnig i sömnad och enklare matlagning; kan äfven biträda med skrifögromål (god handstil och någon kontorsvana). Icke musikalisk. Svar emotes tack-samt till »Marta», Målilla station p. r.

PLATS som värdarinna åt sjuklig äldre dam eller herre önskar bildad, allv. flicka med godt sätt. Exam. i sjuk-vård och huslig. Små pretentioner. Svar till E. Nyblén, Kalmar.

UNG flicka önskar plats i finare fam. som hjälp och sällskap eller som barn-fröken. Svar till »Familjemedlem», Linköping p. r.

SJUKSKÖTERSKA, 27 år, önskar längre privatvård nu genast. Svar emottages tacksamt till »Syster», Idun exp. f. v. b.

23 års bättre flicka önskar plats för en sjuk på resor eller som hjälp och sällskap i finare hem. Kunnig i massage och sömnad. Svar till »Språkkunnig», Idun exp.

UNG flicka önskar plats i fam. Villig biträda med skrifögromål. Svar till »Elise», Vernamo p. r.

ELEMENTARBILDAD, frisk flicka önskar plats som sällskap och hjälp åt någon sjuklig flicka eller äldre dam. Svar till »19 år», Örebro p. r.

LÄRARINNA, 29 år, önskar plats. Språkkunnig, 10-årig praktik. Barnens ålder 8—15 år. Goda betyg. Utförligt svar till »C. L.», Idun exp. f. v. b.

BILDAD flicka, kunnig i matl., bakning, sömnad, handarb. söker plats. Godt lynne. Vackra bet. Norra Inack-Byrån, Malmkillnadsg. 27, Sthlm.

DALAFlicka, som genomgått 8-kl. läroverk samt skolkökskurs önskar plats i familj att undervisa små barn och är dessutom villig att deltaga i hushållet. Goda rek. Svar till »18-åring», Falun p. r.

PLATS att förestå hushåll, önskas af troende anspråkslös flicka. Svar »Vil-gigt 28 år», Idun exp. f. v. b.

BÄTTRE flicka önskar plats som hjälp i hushållet. Betyg finnes. Svar till »21 år», Uppsala p. r.

HUSHÅLLSKUNNIG bättre flicka önskar plats i familj eller som värdinna. Kan biträda med skrifögromål. Goda ref. Svar »Plikttrogen 1910», Idun exp.

UNG huslig flicka önskar plats i treflig familj, som fruns hjälpreda. Har genomgått hushållsskola. Svar till »Vil-lig», Söderhamn p. r.

ENKEL, bättre flicka önskar plats i familj, helst på landet, att hjälpa till med alla inom hemmet förekommande göromål. Barnkär och arbetsam. Svar emotes tacksamt märkt »Förlofvad 21», under adr. S. Gumæli Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

BILDAD, medelålders dam med utsökta muntliga och skriftliga rekomm. önskar värdinneplats i aktadt hem, helst där barn finnes. Svar till »Hemtrefnad», Idun exp.

PALITLIG, energisk flicka, önskar genast plats i bildad, nygift familj eller mindre prästgård helst i södra Sverige, som hjälp i alla husliga göromål, utom tvätt och skurning. Kunnig i hand-arbeten och villig att biträda i affär och skrifning om så önskas. Eget rum, fri resa och lön med afseende å platsens stränghet önskas. Svar till »Fam-ilmjemedlem», Idun exp., Stockholm.

UNG duglig flicka som genomgått hus-moderskurs i Fackskolan för Huslig Ekonomi, Uppsala, önskar plats å större herrgård där tillfälle gifves att grundligt studera landthushåll. Någon lön önskvärd. Svar till »Intresserad», Västena p. r.

I ett godt hem önskar förlofvad bättre flicka plats. Deltager med nöje i allt husl. arbete. Har förut inneh. kondition i fam. Händig i sömn. och hand-arbete. Goda rek. Svar till »Omse-sidigt», Idun exp. f. v. b.

UNG bildad flicka önskar plats såsom husmoders hjälp i större familj eller herrgård där jungfru finnes. Sökanden har med goda bet. genomgått Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm, samt praktiserat och på egen hand skött hushåll. Är frisk och stark samt har gläd humör. Svar till »18 år», Alfsered.

UNG flicka önskar plats som sällskap och hjälp i fin familj. Är kunnig i linne- och något klädsömnad samt hushållsvan. Svar sändes till »1883», Karlstad p. r.

UNG bildad flicka, som genomgått 8-kl. läroverk och vistats ett år i Tyskland och äfven längre tid i England önskar plats i familj som är bosatt utrikes eller såsom resällskap. Svar till »S. B 1910», Idun exp.

UNG flicka, glad och enkel, med två års vana vid ett hems skötande samt vård af sjuka, önskar plats i familj. Goda rek. Små löneanspråk. Svar till »Familjemedlem, C. O.», Idun exp. Stockholm f. v. b.

PLATS att gå frun tillhanda i bättre hem i Göteborg eller omnejd, sökes af flicka som önskar lära hushåll. Svar inom 14 dagar till »Januari 1910», Helsingborg p. r.

BÄTTRE flicka önskar lära sig finare matlagning samt bakning, helst i liflig trakt på landet. Svar till »D E.», Viktoriagatan, Göteborg p. r.

BILDAD musikalisk flicka önskar mot fritt vivre eller någon betald plats att biträda husmoder i alla inom hemmet förekom. göromål. Intresserad och van vid husl. bestyr. Svar till »E. 1910», Jönköping p. r.

Hushållsvan flicka

önskar plats 1 febr. hos ungherre eller i familj. Är äfven kunnig i handarbeten och väfnad. Tacksam för svar inom 8 dagar till »H.», Motalagatan 146, Skeninge.

FÖR 2 unga damer med fast anställning som vilja dela stort vackert rum finnes inackordering i godt hem å Öster-malm till nyår. Centralt läge. Ref. om så önskas. Närmare upplysningar Riks. O. 311 eller till »Hemtrefnad», Idun exp.

ENGLAND, oomfortable Home life offered to young educated ladies wishing to learn the language. Swedish Ref. Kimber, 4 St. Stephens Road West, West Ealing.

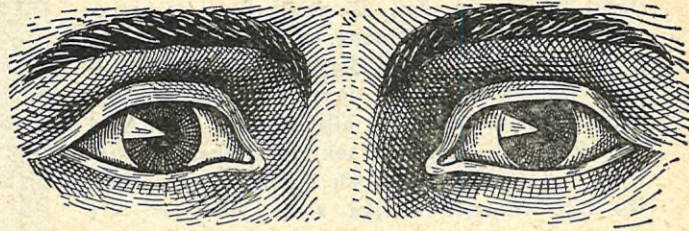
INACKORDERING erh. i trefligt landt-hem (herrgård) i skogrik o. vacker trakt af norra Småland. Högt läge — 250 mtr ö. h. — Adr. Fru Ch. Wickbom, Gransbo, Tranås.

SMÅLÄNSKA, okunnig i ett hushålls skötande önskar för att lära detta, nu i vinter komma i god bildad familj på landet, helst prästgård eller herregård i Uppland eller Södermanland. Eget rum önskas. Svar jämte uppgift å pris pr månad m. m. torde sändas till »Anna», Idun exp. f. v. b.

PENSION de famille très recommandée Grenoble. Conversation. Vie de famille Mmes Balme et Barral. 26 Chemin des Bergers. Références: Greta Svensson, Statens Normalskola, Stockholm. Dita Invenius, Engelbrektsgat. 4, Göteborg. Thyra Kullgren, Högre Lärarinnesem., Göteborg.

INACK. på landet nära Stockholm för 8-åring som kamrat till en sjuklig gosse, som läser 3 förberedande kurs i hemmet. Svar till »Värterminen 1910», Idun exp.

DAMER och herrar som önska treflig inackordering kan erhålla god sådan på naturskön egendom i Småland. Pris 65 kr. i mån. Svar till »God lufts», Idun exp.

Mazettis ÖGON-CACAO

Delikat! Kraftig! Hälsosam!
Lämnar ingen bottenats!

Följ bruksanvisningen, som står på hvarje påse. Tillredd på sådant sätt skall Ni förväna Eder öfver denna cacao's enastående välsmak. Åtgår endast för cirka 2 öre till en kopp.

Nytt modernt format!

Sju nummer i veckan!

AFTONBLADET
i Stockholm

gör sig alltjämt och alltmer gällande såsom ledande, nationellt frisinnad, innehållsrik, modernt redigerad hufvudstadstidning i Aftonbladet medarbetat ett mycket stort antal af våra förnämsta män och kvinnor på olika områden. På grund af sina utmärkta in- och utländska förbindelser kan Aftonbladet med-dela snabbaste och tillförlitligaste nyheter. Framstående fackmän behandla i Aftonbladet allt, som rör litteratur, teater, konst, handel och sjöfart, industri och näringar, hvarjämte äfven ägnas största uppmärksamhet åt kvinnans och hennets värld i Aftonbladet meddelas skönfittera å bidrag, intervjuer, kåse-rier, illustrerade veckokronikor m. m. af öfvermånga pennor samt en mängd bilder till dagskrönikan.

Söndagsnumret, i hvilket äfven söndagsförmiddagens nyheter inflyta, har redan gjort sig synnerligen omtyckt för sitt förträffliga innehåll i text och bild.

På Aftonbladets Kvällsupplaga, landsortens morgontidning, kan numera verkställas postprenumeration.

Aftonbladets postprenumeranter erhålla gratis dels den värdefulla vecko-tidningen Landtmannabladet, dels den omtyckta kolorerade veckotidningen Brokiza Blad.

Vidare erhålla postnumeranterna gratis och portofritt det V af det berömda bokarbetet »Om sjukdomar och sjukdomsbehandling», 93 boksidor af Sveriges rikets lag och ett kolorerat 24-sidigt julnummer. Dessutom erhålles gratis — mot endast porto- och expeditionskostnader — de tre nya, speciellt för tid-ningsens räkning utarbetade och skrifna arbetena i boksamlingen Aftonbladets och Dagens populära bibliotek. De tre nya böckerna omfattar liksom föregående hvardera c:a 100 bok idor och ha ett bokhandelsvärde af kr. 3:50. Böckerna äro: I. **Varukännedom**. Uppslagsbok för alla af **dr. Harald Lundén**. Assistent vid Vetenskapsakademiens Nobelinstitut. II. **Frydnadssöm**. En liten vägledning i kvinnliga handarbeten. Af **Agnes Branting**. Förstän-darinnan för textilateljén »Licium»; samt III. **Svenska dikter och visor** i urval.

Nya prenumeranter erhålla gratis och portofritt det införda af de vid års-skiftet pågående följetongerna samt mot en ringa afgift de fyra första delarna af »Om sjukdomar och sjukdomsbehandling», 852 boksidor af Sveriges rikets lag samt de tre första arbetena i Aftonbladets och Dagens populära bibliotek.

Postprenumerationspriset för 1910 äro, postafg. inberäkn., följande: dag-liga hufvudupplagan eller kvällsupplagan: 1/2 år 16:—, 1/2 år 8:25, 1/4 år 4:25, månad 1:60; dagliga landsortsupplagan: 1/2 år 8:50, 1/4 år 4:50, 1/4 år 2:50, månad —:90.

Inackordering,

ensamt eller deladt rum, kan erhållas hos Fru Maria Planting-Gyllenbåga, Artillerigat. 24, III. Allm. tel. 222.23.

För nervsjuka!

Lugnt hem i vacker trakt af Småland. God vård. Moderata priser. Josefine Göransson, exam. sjuksköterska, adress Ryssby.

I Tomtebo Barnhem,

i frisk och skogrik trakt nära Väsky järnvägsstation emottagas i inackordering större och mindre barn till vård och uppfostran. Äfven konvalescenter på kortare eller längre tid. Priset moderat. Ref. på begäran Sigrid Brandt, exam. sjuksköterska. Riks. Väsky 41.

Konfirmationsundervisning

med inackordering i prästgården med-delas under tiden 1 juli—14 aug. af kyrkoherden Alfred Jacobsson, Ivetofta, Bromölla. (Sölvesborg—Kristianstads järnväg).

Paris.

Lärarefamilj i Neuilly (nära Bois B. o. Paris) mottag. damer o. fam. för språk- et. sejour. Prof. Nicolle, 100 rue Perronet. (Ref. i Sverige.)

Pensionat Solhäll, Stocksund.

Våningar, dubletter och enkelrum. Hårligt läge. Rikstel. Stocksund 43. Allm. 122.

NORRA Inack-Byrån, Malmkillnadsg. 27, Sthlm, ansk. platser åt lärarinnor, värdinnor, kontors-, sällskaps-, hushållsfröknar.

Kvinnliga platsförsäljare

önskas uti div. platser, Stockholm, Göteborg, Malmö m. fl. att sälja till detaljister »Blixtmålen med synålspå-träders», modistålar till modister etc. Stramlj-, tapisseri-, symaskins- samt nålar alla slag. Eleganta profkollek-tioner gratis.

God förtjänst är att påräkna. Ingen erfarenhet nödvändig Svar med ref. till

Bruno Kassman,

Norrköping.

Tvenne undervisningsvana

lärarinnor önska till nästa läsår börja en privatskola på plats, där sådan förut ej finnes. Praktisk vid 7-kl. samskola och vid elementarläroverk för flickor. Garanti fördras. Svar till »Privatskolas», Linköping p. r.

Tysk Ingeniör-Akademi

Wismar a. d. Ostsee
Polytekniskt Institut för maskin-, elektr.- och byggnadsingeniörer samt för arkitekter.